

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXXI

Balandis – April 3, 1986

Nr. 14

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Prestono paskalos

Apie Nepriklausomos Lietuvos asmenybes

Vytautas Meškauskas

KONFIDENCIALIAI. Jo didenybės ministeris Rygoje siunčia savo komplimentus Jo didenybės Vyriausiam Valstybės Sekretoriui užsienio reikalams, ir turi garbę perduoti nuorašą Mr. Preston'o pranešimo iš Kauno (Kovno) Nr. 101, datuotą 1939 m. birželio 28 d., apie vadovaujančias asmenybes Lietuvoje.

Taip rašė D. Britanijos nepaprastas pasiuntinys ir įgaliotas ministeris Pabaltijo valstybėms Orde užsienio reikalų ministeriui Viskontui Halifax'ui. Anais laikais nelabai skubėta. Raportas Rygą iš Kauno pasiekė per dvi savaites — liepos 12 d., o Londoną liepos 20 d. Tiesą sakant, raporto turinys gal ir nereikalavo skubumo, tačiau antra vertus tomis dienomis visa Europa gyveno paskalom apie galimą karą. Kiekviena informacija buvo gyvybiniai reikalinga, kad susiorientuoti greitai besikeičiančioje padėtyje. Už tat ir britų charge d'affaires Prestonas Kaune gavo įsakymą patikslinti ir papildyti savo ankstyvesnius raportus ta pačia tema.

Prestonas nenujautė, kad jo dienos Kaune, buvusiam caro imperijos tvirtovės mieste, jau buvo suskaitytos. Neatrodo, kad jis būtų geriau su kraštu ir jo gyventojų aspiracijom susipažinęs. Jo asmeniškai kontaktai ir informacijų šaltiniai, šalia oficialių pareigonių, ribojosi rusų aristokratijos Lietuvoje likučiais ir pasiuntinybės tarnautojais žydais, kurie patys neturėjo ryšių su lietuviais.

Prestonas, kaip ir kiti Kaune, nejautė, kad dėl Lietuvos likimo jau eina derybos tarp vokiečių ir sovietų. Apie tokią galimą kombinaciją niekas rimtai nepagalvojo, nors įspėjimų būta jau nuo 1939 m. balandžio mėn. Tada Saturday Evening Post paskelbė pabėgėlio NKVD rezidento Olandijoje Samuel Ginsberg, pagarsėjusio Walter Krivitsky pavarde, kartu su kitu pabėgėliu iš Rusijos Don Levine parašytus straipsnius, kuriuose buvo tvirtinama, kad Stalinas jau nuo 1934 m. siekia susitarimo su Hitleriu. Žurnalistas D. Levine buvo žinomas kaip sensacijų mėgėjas ir todėl vadinami 'rimti' žmonės samprotavo, jog jis Kri-

vitskio pasakojimus gerokai patirštino, kad gautų anais laikais didelį — 5,000 svarų honorarą. Be to Krivitskis buvo pristatytas kaip sovietų karinės žvalgybos GRU generolas, kas neatitiko teisybės ir sumažino pasitikėjimą tomis revelacijom.

Visiškai aiškų įspėjimą, kad kažkas darosi, pirmieji gavo amerikiečiai. Jų diplomatas Maskvoje 'Chip' Bohlen gegužės mėn. 16 patyrė iš vokiečių diplomato Herwarth von Bittenfeld, kad Vokietijos ambasadorius von Schulenberg siekia pasimatymo su Molotovu. Von Bittenfeld, kuris ne kentė Hitlerio, tikėjosi, kad amerikiečiai įspės ir britus su prancūzais, kurie kaip tik tuo pačiu laiku bandė patys susitarti su sovietais. Bohlen apie tai pranešė Valstybės sekretoriui Cordell Hull, kuris tačiau nerado reikalo painformuoti britus. Rugpiūčio 15 d. von Bittenfeld, pasitaikius progai Vokietijos ambasados Maskvoje priėmimo, geriant šampaną, pakuždėjo Bohlenui, kad sovietai jau susitarė su naciais. Už dviejų dienų JAV Valstybės pasekretorius Sumner Welles apie tai painformavo britų ambasadorių Washingtone Sir Ronald Lindsay, kurio telegrama pasiekė Londoną rugpiūčio 18 d., bet nebuvo iššifruota iki rugpiūčio 22 d. Kitaip sakant, jos turinys nebuvo žinomas iki Ribbentropo-Molotovo paktas buvo pasirašytas. Tik po mėnesio užsienio reik. ministerija išaiškino, kad telegramos iššifravimas buvo sutrukdytas joje dirbančio sovietų agento, kuris buvo vėliau slaptaiteisiu ir nubaustas 10 metų kalėti.

Tokią istorijos eigą turint galvoje, norisi juoktis ir verkti skaitant Prestono surinktus faktus ir 'pletkus', tačiau kartu ir įdomu — apie tokius dalykus mūsų ano laiko spauda neraišė. Negali sakyti, kad Pres-

Prie buvusio Vytauto Didžiojo muziejaus (dabar Kultūros muziejus) Kaune 1984 m. vasarą. Uosio Juodvalkio nuotr.

Lietuvos reikalais besisielojant

Patriotiniu karščiu žėruojantis, uolus ir pasišventęs Lietuvos atkūrimo laikotarpio visuomenininkas ir valstybininkas Mykolas Krupavičius skelbė:

— Lietuva laukia ne palūžusių baltarankių pesimistų, bet pasirengusių didžiam ir sunkiam darbui statybininkų.

tonas būtų visai neteisingas. Jis suprato, kad 1939 m. sudarytas 'kariškas' gen. Černiaus ministerių kabinetas, pakeitęs Tūbelį, labai sumažino Smetonos politinį prestižą: 'Today he is little more than a figure-head' — konstatavo Prestonas.

(Bus daugiau)

Pranašišku ryžtu į savo tautą prabildavęs prof. Kazys Pakštas rašė:

— Esame stumdomi ir paniekinti. Toks žmogus neturi prarasti pusiausvyros, toks žmogus turi kovoti. Esame kankinių tauta, todėl turime mokėti ir kovoti. Niekas tiek kraujo ir aukų nesudėjo, kaip Lietuva... Branginkime tą auką, nesibarstytime.

Tai vis įtikinantieji šauksmai dirbti, ir tai vieningai. Kai tenka bendrauti su mūsų Vliko, Alto, Lietuvių Bendruomenės žmonėmis, tenka būti liudininku, kaip jiems brangi Lietuva, kaip jie savo negausius laisvalaikius ar brangias savo gyvenimo rudens valandas stengiasi paskirti Lietuvos

reikalams. Ne viską jie padaro, ko norėtume, bet klausimas, ar jiems įmanoma dar daugiau įsitempti, dar daugiau laiko nuo savo šeimos ir nuo savo būtinų asmeniškų rūpesčių atimti. Vieton priekaištų, mes turėtume atskubėti su dėkingumo pareiškimais ir talka.

Daug gražių užmojų yra atlikusi Lietuvių Bendruomenė, daug pastangų deda Vlikas. Mažiau girdėti garso apie Altą, kuris lėšas taupydamas, vengdamas kelionių ir išlaidingų žygių, stengiasi daugiau operuoti motyvuotais raštais, memorandumais, o to tai jau jiems netrūksta, nors tas ir mažiau pasiekia viešumą.

Besirūpindama, kad oku-

(Nukelta į 4 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Reagano laimė ar teisinga politika? - Kaip per 48 valandas pasikeitė nuotaikos. - Drąsai nėra pakaitalo. - Sovietų paguoda: jų negalėjo išprovokuoti!

Užpereitą savaitę šio krašto laikraščiai buvo pilni aiškinimų, kodėl Reaganas negavo iš Atstovų Rūmų prašytų 100 milijonų dolerių Nikaragvos sukilėlių paramai. Girdi, jis 'pertempė siulą' -- amerikiečių dauguma norinti derybų, bet ne karo. Prezidento kreipimasis į tautą paveikti savo kongresmanus neturėjo pasisekimo. Tautos dauguma nepakeitė savo pažiūros ir tai veikė perrinkimus susirūpinusius atstovus. Taip dar buvo

samprotaujama sekmadienio laidose. Po 48 valandų viskas pasikeitė.

Į Amerikos laivyną, manevruojantį Sidros įlankoje, kurią Libija skaito savo teritoriniais vandenimis, ko tačiau nei JAV ir nei kitos valstybės nepripažįsta, buvo paleista dvylika raketų, kurios tačiau nepasiekė savo tikslo. Taip pat JAV laivų kryptimi plaukė 4 kariniai greitlaiviai apginkluoti raketomis, kurių tikslas buvo daugiau negu įtartinas. Jie

buvo sunkiai sužaloti ar sunaikinti.

JAV visuomenė ir politikai šiuo atveju buvo savo prezidento pusėje, nors kaip paprastai Amerikoje pasigirdo ir kritiškų balsų, kuriuos medija išpūtė. Girdi, Libijai reikėjo smogti tada, kai teroristai iš jos buvo užpuolę Romos ir Vienos aerodromus. Jeigu Libijos valdovo Kadafi didžiausia 'nuodėmė' yra terorizmas, nieko nepadės nepripažinimas jo pretenzijų į 200 mylių zoną jūroje. Vietoje to, JAV turėtų kreiptis į JT!

Tuo pačiu laiku atėjo beveik neįtikėtinos žinios iš Nikaragvos kaimyno Honduro. Atrodo, kad Nikaragvos valdovai, galvodami jog Reaganas gaus iš kongreso ko prašę, pasiuntė į Hondurą savo geriausius dalinius apnaikinti 'contrų' stovyklas ir bazes, dar prieš jiems gaunant pagalbą.

Sandanistams greitai žygiuojant į šiaurę prie 'contrų' stovyklų, juos iš užpakalio apėjo kiti 'contras' ir Honduro daliniai. Kas atsitiko su tais sandanistų batalijonais, kurie pradėjo trauktis, rašant šias eilutes buvo neaišku, nes spaudai tas rajonas yra neprieinamas. Honduras skubiai paprašė pagalbos iš JAV ir prezidentas jiems paskyrė jos už 20 milijonų dolerių, pasinaudodamas savo 'bėdos atveju' teise, ir pažadėjo JAV helikopterius Honduro dalinių permetimui.

Visa taip pakeitė nuotakas krašte, kad - nors prieš kelias dienas krašto nuotakų tyrinėjimas rodė, kad kraštas pritaria kongreso atsisakymui patenkinti Reagano prašymą du prieš vieną daugumą - dabar neliko abejonės, kad jį patenkins senatas, o po jo pakeis nuomonę ir atstovų rūmai, nors gal ir bus įrašyta sąlyga, kad administracija turėtų dar kartą bandyti susitarti su Mangvos režimu, kas įrodo, kad įleidę šaknis prietarai miršta labai lėtai. Kaip ir buvo galima laukti, Senatas pasisakė 53 prieš 47 už pagalbą Nikaragvos disidentams.

Aplamai imant, paskutinią išvyką išėjo į naudą Reagano administracijai. Ar dėl to, kad Reaganas gimė po laiminga žveigžde, ar visa tai buvo gerai ... suplanuota?

Kritikai, kurie yra linke manyti, kad įvykiai prie Libijos pakrančių ir Honduro džiunglėse buvo administracijos išprovokuoti, tuo pačiu

■ Iš kitos pusės

Paprastai šioje vietoje paskelbiamas vardas laikraščio, iš kurio paimama citata, sukėlus kitokias mintis negu jos autorius norėtų. Bet ką daryti tuo atveju, kai norima ginčytis 'anoniminiai', neminint vardų. Pvz.:

"Iš turimų duomenų matyti, kad mūsų išeivija, bent jautrioji jos dalis, yra užsimojusi teikti visą galimą pagalbą Lietuvos tikintiesiems. Kaip visose srityse, taip ir čia yra dalis išeivių, kurių neįsivaizduojama persekiojimų tautiečių kančios... Daug blogiau su tais, kurie ne tik nepadeda, bet dar kenkia. Pvz. kai kurioje spaudoje pasirodo straipsniai, kritikuojantys Lietuvos pagrindinio spaudą... Kad taip daro komunistai, tai suprantama, nes jie stovi persekiojimų pusėje, bet kai matai, kad taip daro akademine skraiste prisidengę, darosi klaiku. Neįsivaizduojama tie žmonės nesupranta, kad savo hiperkritika jie kenkia ir taip jau sunkiai kovojantiems tautiečiams. Labai galimas dalykas, Lietuvos pagrindinio kovotojai, besipriešindami religijos persekiojimui, padaro taktinių klaidų, bet ar dėl to reikia plakti tuos, kurie yra jau nuplakti sovietinių persekiotojų?"

Seką mūsų spaudą tur būt jau iš stiliaus spėjo, kad tai gali būti tik TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ vedamasis. Iš tikro tai visai teisingas spėjimas. O iš užuominos apie 'akademine skraiste' galima spėti, kad galvoje turimi AKIRAČIAI, kuriuose iš tikro nustebta, kaip okupuotos Lietuvos kunigas sugalvoja prašyti sovietų prokuroro 'atitaisyti' nepriklausomos Lietuvos teismo sprendimą prelado Olašausko byloje, tarytum sovietinis teisingumas būtų teisingesnis!

Pastangas desiformuoti įžiūrėjau ir aš šiame krašte DRAUGO irgi anoniminiai išleistoje knygoje ta pačiate. Vietoje, kad paaiškinti, kas atsitiko, TŽ vedamojo autorius visą tą aferą vadina 'taktine klaida', kas prašytų paklausti, ar 'tos klaidos' buvo išvengta verčiant Kroniką į kitas kalbas, o jei taip, kodėl toji klaida palikta lietuviškoje? Pagaliau ar pastebėjimas tos 'takinės klaidos' jau yra persekiojamų plakimas? Ne veltui sakoma, kad ir pragaras yra gerai norais grįstas. (vm)

turėtų paliudyti gerą suplanavimą. Juk jau prieš mėnesį buvo pasiūsti du JAV karo laivai į Juodąją jūrą, kurią sovietai laiko savo nuosavybe. Sovietai pakėlė šio tokį triukšmą, bet paliko juos ramybėje. Jei jie laikosi 12 mylių zonos Juodoje jūroje, kodėl amerikiečiai negalėtų gintis nuo Libijos užpuolimo? Viduržemio jūroje buvo sutelktos labai didelės JAV laivyno jėgos: net trys lėktuvnešiai su visais reikalingais pagalbiniais karo laivais - viso labo per 30 ir 275 lėktuvais. Tai tokia jėga, prieš kurią sunku atsispirti. Libijos bandymas tik įrodė amerikiečių technikos pranašumą. Sovietų gamybos raketos, paleistos iš Libijos, negalėjo pasiekti savo taikinių.

Kokia yra sovietų reakcija?

Kalbant apie ją -- reikia atsiminti, kad Reaganas, pradėjęs kampaniją už pagalbą disidentams, nesivaržė kaltinti sovietų užmačias. Tai turėjo būti staigmena Gorbachiovui, kuris tikėjosi, kad

Reaganas negalės pasipriešinti jo 'taikos ofensyvai'. Amerikiečiai prie to neprieis, jų dauguma - tikėjosi Kremlius - nori taikos bet kokia kaina! Pasisekimo Granadoje padrašintas prezidentas teisingai galvojo, kad drąsai nėra jokio pakaitalo. Jis neklydo iš ši kartą. Žinia, galima paklausti, o ką jis laimėjo? O gi savo tau tos simpatijas. Demokratiname krašte tai būtina sąlyga bet kokiai akcijai! Sovietams, kurių Gorbočiovas aiškino, didėjęs Reagano prieš sovietinę retoriką, kad jis taikos labai neatsakys į amerikiečių provokacijas, nes jomis kaip tik siekiama ji išvesti iš lygsvaros, gali dabar tekti ir toliau testuoti savo melodiją: tik mano šaltumas išgelbėjo pasaulį nuo susinaikinimo.

Galvojantieji turėtų prieiti kitą išvadą -- Gorbačiovo ramumas yra tik jo impotencijos pasekmė.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,
8:30-9:00 v. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 6955 So. Campbell Ave., Chicago, IL
60629. Telefonas: (312) 778-5374.

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

3001 W. 59th Str.
Chicago, Ill. 60629
Tel. 312 (471-3900)

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

Santrumpos: atm. įm. — atminimo įrašas, pavardė po dvitaškio — aukotojas, įm. — įmokėjo, atst. — atstovauja, asm. — asmuo, įgal. — įgaliojimas, suma po pavardės — įnašų iš viso.

1986 m. sausio mėn.

4 x \$25 Bogdanovičius Stefan atm. įm.: Jonkus Vladislava, \$450; Jonkus Petras atm. įm.: Jonkus Vladislava, \$500; Raila Neringa, \$175; Skaistgirys Kazys, \$125.

2 x \$75 Briedienė Kazimiera atm.: Baras Stasys ir Elena \$50, Kerelis Albertas ir Irena \$25, \$2,275; Bublys agr. dr. Vladas atm.: Bajorūnas dr. Leonas ir Marija \$25 ir 4 kt. asm., \$960.

1 x \$80 Vaitkevičienė Magdalena atm. įm.: Vaitas dr. Otonas, \$100.
9 x \$100 Bilėnas dr. Jonas ir Dana, \$400; Buivys Justas ir Danguolė, \$100; Didžbalis Pijus atm. įm.: Brazinskas Algirdas J. \$50, Liaukus Sigitas ir Milda, \$50, \$200; Juzelskis Antanas ir Stasė, \$700; Katarskis kun. Vaclovas, \$1,300; Kubilius Bronius partizanas miško brolis atm. įm.: Rudzevičius Juozas ir Kastutė, \$200; Masionis Antanas ir Aleksandra (mirus), \$600; Raila Bronys ir Daneta, \$600; Šalkauskienė Apolonija atm. įm.: Remeikis dr. Tomas ir Nijolė \$50, Urbutis Algis ir Dalia, \$50, \$100.

1 x \$200 Čizikas Balys atm. įm.: Čizikaitė Bronė, \$1,300.
1 x \$250 Aidis Aloyzas ir Ramutė, \$500.
1 x \$900 Valys Antanas ir Sofija, \$1,000
1 x \$1,000 Mikalauskas Petras, \$2,500.
1 x \$4,000 Dapkus Jonas ir Aleksandra, \$5,000.
Iš viso \$7,580.00.

1986 m. vasario mėn.

1 x \$15 Juška Aleksas atm. įm.: įm. 2 asm., \$115.
1 x \$20 Stankus Kostas, \$245.
1 x \$25 Gineitis Henrikas ir Marija, \$50.
1 x \$35 Celiešius prel. Petras atm. įm.: Činga J. ir A. \$25 ir 1 kt. asm., \$140.

2 x \$50 LB Brocktono apylinkė, \$425; Martinkus Kazys atm. įm.: Ciplijauskaitė B., \$50.

1 x \$70 Didžbalis Pijus atm. įm.: Merkienė Ona \$25 ir 4 kt. asm., \$270.
16 x \$100 Antanaitis Algirdas T. ir Aukšė J., \$1,250; Čepukaitis Vincas atm.: Čepukaitienė Antanina, \$320; Černius Kazys ir Filomena; \$1,800; Dogelis kun. Povilas atm. įm.: Mikaila Jurgis ir Regina, \$100; Druseikis Algimantas, \$600; Kazlauskas Ignas atm.: Maskoliūnas A. ir M. \$50, Baipšys V. ir R. \$25, Grigaitis P. ir D. \$25, \$200; Lietuvių Padėkos Paminklo Fondas: Vismantas Ernestas ir Kazė, \$4,470; Masionienė Aleksandra atm.: Masionis Antanas, \$700; Mažrimas Pranas ir Konstancija, \$1,000; Mironas kun. Vladas atm. įm.: Mironaitė dr. Ona, \$1,200; Pesys Algirdas atm. įm.: Pesys Antanas, \$315; Skuodas Justin, \$250; Vaitiekaitienė Marija atm. įm.: Smalinskienė Stasė, \$100; Varnelis Apolinaras ir Jadviga (mirusi) vasario 16 proga, \$3,300; Vindašienė Birutė, \$200; Vitkus-Kazimieraitis Juozas atm. įm.: Vitkus Valerijonas, \$710.

1 x \$150 Šniekus vet. gyd. Viktoras atm. įm.: įm. 5 pusseserės, \$150.
2 x \$200 Liorentas Jonas, \$900; Lithuanian National Club of Montello, \$700.

1 x \$230 Sabalis Kazimieras atm.: Kačinskas Leonas ir Elena \$25 ir 18 kt. asm., \$330.

1 x \$500 Gofensas Mykolas (mirus) ir Stasė, \$500.
1 x \$4,000 Broniaus Gražulio Fonda Studentų Stipendijų Reikalams: Gražulienė Akvilė, \$22,000.

1 x \$9,263.84 Baranauskas Jurgis, testamentinis palikimas, \$11,263.84.
Iš viso \$16,408.84.

Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1986.II.28 pasiekė 3,338,085 dol. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą 1,537,586 dol.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 864,031 dol.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente išrašykime šį tikslų pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT
TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION,
3001 West 59th Street, Chicago, IL 60629"

Visi remkime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviškas išlaikymas.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio
kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti
straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą
redakcija neatsako.

Gana glamžyti kepurę...

The Cleveland Plain Dealer š.m. kovo 29 d. laidoje, Religijos sk. redaktoriaus Darriell Holland vedamasis prasilenkė su Didžiojo Šeštadienio simbolika ir pristatoma vedamąja mintimi. Gi iliustracijai duotos citatos iš James P. Lyke, Auxiliary Bishop of Cleveland Catholic Diocese, pamokslo apie rasizmą, iš naujo duoda rimtą pagrindą susirūpinti Bažnyčios politika ir užimta linija.

Pavyzdžių yra duodamas 1941 m. SS vienetų žydų naikavimo epizodas Eišiškėse, padedant 'Lithuanian Auxiliaries', nepasitarnauja istorinei tiesai, nei straipsnyje pabrėžiamai temai, kad Kristaus prisikėlimas '... affirm the ties that binds all humans together in community that should have concern for well-being of all others'.

Nėra mums reikalo įrodinėti SAU įvykusių faktų, istorijos. Šis atvejis tik išryškina, kad turime be jokio atidėliojoimo organizuoti pastovų, sistematingą sekimą kad ir mažiausių išpuolių prieš Lietuvą, bei turėti parengtą medžiagą jų atrėmimui. Nuolankus priėmimas nuoskaudų ir gailės už tautai primetamas nuodėmes toli nenuves. Turime būti pilnai pasiruošę pristatyti - ne tik dainomis ir šokiais - savo pusę, esamą padėtį. Ne prašyti, bet reikalauti yra pribrendęs reikalas ir laikas!

Jei Bažnyčios ir Religijos atstovai ieško pavyzdžių istorijos dešimtmečiuose, nereikalaudami sustabdyti šiandien tebevykdomo genocido, mes turime teisę pasinaudoti tuo pačiu pagrindu savo reikalavimams.

Lietuvos Bažnyčia - iki šiol neturinti savo kardinolo nei prideramo pripažinimo, išgyvenanti visokeriopą priešpauą ir paniekinimus - yra gyva tik giliai tikinčiųjų ir tyliai praktikuojančių žmonių dėka. Ar laisvėje būdami ją remiame taip, kaip turėtume ir galėtume? Ar neviliame jų ir nesilenkiame jos engėjams, pusiau tylo mis sutikdami su esama te-

nai padėtimi ir nekalbėdami daug garsiau apie tai, vis dar iliuzijomis tebetikint? ...

Turėtų būt gana kompromisų. Džiaukimės kai yra pagrindas, dėkokime kai yra už ką, bet nestovėkime lyg baudžiauninkai glamžydami kepures prieš nieką, kalbėdami už žmogaus teises ir tautos laisvę!

Ir gal būtų verta pasvarstyti nekrikščionišką mintį - 'akis už akį - dantis už dantį'. Neatidėliodami surinkime visą medžiagą taip pat ir apie žydų bei komunistų 'inašą' į atliktą, kaip ir tebevykstantį tautos genocidą Lietuvoje. Ir netylėkime!

Prisikėlimo - triumfo prieš mirtį ir blogį - šventės simbolika lai būna nauja atrama mums ne prašyti, bet reikalauti priderančių teisių ir vietos. Ir paraleliai - lygaus traktavimo VISIEMS už gerą ir blogą, nežiūrint tautybės, rasės, religijos, nei ... turtų ...

Dievo tarnas James P. Lyke, susipažinęs su istoriniais faktais, būtų visapusiškai daugiau pasitarnavęs Dievui ir žmogui, kalbėdamas apie lietuvius tame laikotarpyje, rizikavusius savo šeimomis, kad išgelbėtų pavienius žydus ... (d)

SEIMINĖ IR PREZIDENTINĖ LIETUVA

JONAS ŠVOBA

Nepriklausomos Lietuvos istoriniai įvykiai. Išleido Vilties leidykla. Mecenatas — ALT S-gos Detroito skyrius. 424 psl. kietais viršeliais. Kaina 10 dol. Gaunama Dirvoje ir pas knygų platintojus.

— — — — — A T K I R P T I — — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 10 dol. ir prašau atsiųsti man Jono Švobos knygą Seiminė ir prezidentinė Lietuva.

Vardas, Pavardė

Adresas

Vyskupo velykinis 'sveikinimas' lietuviams

Aurelija Balašaitienė

Didįjį Šeštadienį, gavėniai artėjant į pabaigą, išklaičius pamokslų apie krikščionišką meilę ir taikos troškimą, su Kristaus prisikėlimu susijusių apeigų atmosferoje ieškant atgaivos nuo pilkos kasdienybės dulkių, Plain Dealer religinio skyriaus ilgas straipsnis apie vysk. James P. Lykes pamokslą nustelbė visą priešvėlykinį džiaugsmą ir privertė suabejoti sakyklose skelbiamomis mintimis. 'Hope flowers anew ...' straipsnyje yra išsamiai išanalizuotas pamokslas tema 'rasių neapykantos nuodėmė'.

Savo pamokslo mintims išryškinti vyskupas cituoja Holokousto knygą 'Žydų istorija Europoje antro pasaulinio karo metu'. Ignoruodamas nacių viršmogių teorijos kilmę ir tos teorijos įgyvendinimą žiaurioje tikrovėje, sadizmui ir žiaurumam iliustruoti vyskupas skaito iš tos knygos ištrauką: '1941 metų rugsėjo 27 dieną 3,400 žydų mažame Lietuvos miestelyje Eišiškėse, netoli Vilniaus, buvo apsupti specialių (nacių) SS dalinių. Talkinant LIETUVIŲ PAGALBININKŲ (mano pabraukta, A.B.) (Lithuanian Auxiliaries), jie buvo nuvaryti į žydų kapus ... priversti nusirengti ir tada buvo sušaudyti ties iš anksto iškastų duobių kraštais'. Toliau vyskupas skaitė vieno šešiolikmečio žydo šiurpulingą bandymą išlikti gyvu ...

Iš pamokslo galima būtų spręsti, kad žydų tragedija vyko laisvoje Lietuvoje ir buvo vykdyta su gilia neapykanta žydams ir sadistišku žiaurumu.

Kodėl buvo parinkta tokia citata? Ar vyskupas buvo tik savo neapsižūrėjimo auka, o gal ... tai paskutiniu metu prasidėjusi plati akcija diskredituoti lietuvius Ame-

rikoje, nes tai stipri ir arši antikomunistinė grupė? Toji akcija jau yra palietusi net ir vietinę dvasiškos hierarchiją, kurios simpatija Kremiaus politikai nebėra paslaptis, skatinant Amerikos katalikus reikalauti Amerikos nusiginklavimo ir neprieštarauti komunizmo grėsmei Pietų Amerikoje.

Antra vertus, vysk. Lyke atrodo buvęs mūsų draugas -- nuolatinis gerbiamas svečias abiejose lietuviškose parapijose. Jo gerai paruošti pamokslai mus beveik įtikino, kad jis supranta dabartinę Lietuvos tragediją, mus užjaučia ir drauge su mumis meldžiasi ...

Sunku suprasti krikščioniškos meilės idealų skelbimą, panaudojant lietuvius kaip atpirkimo aveles, prieš pastatant žydų kančias ir mūsų - kaip vienintelių žmonių Europoje! - neapsakomą žiaurumą. Nepriklausomoje Lietuvoje žydai jautėsi kaip savo tėvynėje -- naudojosi visomis pilietinėmis teisėmis, turėjo savo mokyklas, sinagogas ir net žydus skautus. Hitleriui prijungus Austriją, ar užėmus Klaipėdą, žydai masiniai bėgo į Lietuvą, kurioje buvo priimti ir globojami. Kodėl dabar, kai Izraelis yra laisvas, o Lietuva pavergta, kažkokio keršto ir apmaudo apimti individai drumsčia laisvo krašto visuomenę, savo aukomis pasirinkdami kaip tik tuos, kurie dalyvauja kovoje prieš bendrą priešą - Sovietų Sąjungą ir jos užmačias? Ir kai aukštas dvasiškis panaudoja sakyklą, tapdamas tokio keršto įrankiu, kurio tikslas yra tik sunaikinti pasitikėjimą antikomunistiniu judėjimu, širdis apkarsta ir kyla visai nekrikščioniškos mintys.

Kiekvienas lietuvis katalikas privalo rašyti protesto laiškus Clevelando dieceizijos vadovybei ir savo protestą konkrečiai įgyvendinti pačiu efektingiausiu būdu:

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

PRO ŽIŪRONĄ

RASINĖS neapykantos pavyzdžiui savo pamoksle - pagal The Cleveland Plain Dealer kovo 29 d. laidą - Clevelando vyskupas pasirinko žydų naikavimo epizodą Lietuvoje '41 metais. Tačiau, jei jo intencija buvo išryškinti žmogaus beširdiškumą, tai vargu ar mažesnė skriauda buvo padaryta kitiems jo paties, iliustracijai panaudojant vienašališką, nepilną ir nepatikrintą informaciją.

Dešimtmečiais kalbama apie baisią skriaudą žydams. Su pagrindu. Bet kodėl tik apie juos, kai tiek daug kitų tuo pačiu metu buvo paliesti? Ar tikrai jie yra išrinktoji tauta ir dėmesiui? Jei nesibodima kaltininkų pavyzdžio ieškoti pavergtoji tautoj, kodėl leidžiama genocidui dar ir šiandien bujoti kone visuose pasaulio kraštuose? Sutinkant su kompromisais! Atsisakant pareigos ir privilegijos kalbėti ir reikalauti? Kodėl neišvystoma pilnutinė, besąlyginė kova prieš terorizmą ir žmogaus teisių paniekinimą?

Prisikėlimo šventė galėjo būti žadanti viltimi ir tiesesnio kelio švyturiu. Deja, bent Clevelande, Didysis Šeštadienis atnešė neužtarnautą skausmą, iš naujo neteisybės pajutimą, palietė negyjančią Tėvynės praradimo bei skriaudų jai žaizdą ir ... gailiai suvirpino abejonės stygą ...

Ir kas sakė, kad visi esame lygūs ...!?

Kaip ilgai dar užteks mums tik žinojimo, kad akmens metimas į tariaimai kaltą nevisada yra teisingas ir jokių būdu neatitaiso skriaudos, tik pratęsia jos grandinę?

Ego

Lietuvos reikalais besisielojant...

(Atkelta iš 1 psl.)

puotos Lietuvos žmonės būtų plačiau ir pagrindiniau informuojami perteikiant žinias iš laisvojo pasaulio, Amerikos Lietuvių Taryba pakartotinai kreipėsi į Amerikos Balso direktorių Morton Smith, kad moderninant Amerikos Balso veikimą, būtų praplečiama informacija Pabaltijo tautoms.

Paskelbus, kad su JAV pritarimu ir parama yra Washington organizuojamas genocido — Holocaust — muziejus, Amerikos Lietuvių Taryba kreipėsi į to muziejaus organizacinio komiteto pirmininką į JAV prezidentą, kad tame muziejuje būtų nuotraukomis, dokumentais pavaizduotas ir Sovietų vykdytas genocidas Pabaltijy ir kitur. Tuo reikalu atitinkamą laišką, išėjusį iš Alto įstaigos, išspausdino ir dienraštis "Chicago Sun-Times". Apskritai nemažai Alto įstaigos siunčiamų laiškų išspausdina "Tribune", "Sun-Times", o Lietuvos reikalus keliančių straipsnių — "Chicago Catholic", "The New Star".

Amerikos Lietuvių Taryba lituanistinėse mokyklose kasmet stengiasi praveisti rašinių konkursus patriotinėmis temomis. Pvz. 1985 m. buvo praveistas konkursas tema "Kodėl aš turiu priklausyti lietuviškoms organizacijoms". Už rašinius buvo duotos premijos nuo 25 iki 100 dol.

Vasario 16 proga Altas paruošia į juosteles įrašytas kalbas lietuviškai ir angliškai įvairioms radijo stotims, ir daugelis stočių jas panaudoja, išryškindamos Lietuvos laisvės reikalą.

Jau per daugelį metų Amerikos Lietuvių Taryba, palaikydama ryšius su JAV kongreso žmonėmis, pasirūpina, kad Kongrese būtų paminėta Vasario 16 d. Atstovų Rūmuose kasmet lietuvis kunigas, parūpintas Alto, sukalba invokaciją, išryškinančią lietuvių laisvės ilgesį.

Washington yra energingas Amerikos Lietuvių Tarybos atstovas prof. dr. Jonas Genys, kuris lietuviškiems reikalams atstovauja Etninių grupių konferencijose, dalyvauja vyriausybės šaukiamose konferencijose, dirba Jungtiniame Pabaltiečių Komite, kur lietuviai, drauge su latviais ir estais palaiko ryšius su valdžios įstaigomis, gindami Pabaltijo tautų reikalus ir išryškindami jų laisvės siekimus.

Kai ABC televizija, spaudžiama Maskvos, buvo beatsisakanti rodyti filmą, vaizduojančią, kas įvyktų JAV-se, jei užvaldytų komunizmas, daugelis institu-

cijų skatino ABC televizijos bendrovę nenusilenkti Sovietų cenzūrai. ABC pakaitė sprendimą, ką patyręs Altas pasiuntė raštą, džiaugdamasis tuo ir skatindamas nenusilenkiant prievartai ir filmą rodyti.

Kada iškyla klausimai, turintieji ryšio su Maskvos kolonialinės imperijos plėtimu, Altas ryžtingas atsilipti. Pvz. pabrėždamas reikalą demokratinės laisvės gynėjams Nikaragvoje teikti paramą, Alto pirm. T. Blinstrubas pasiuntė telegramas visiems Illinois senatoriams ir kongresmenams Washington, skatindamas veikti ta kryptimi.

Kai NBC televizijos stotis pasiryžo leisti filmą "Highway to Heaven", kur vieno personažo (Jan Baltic) vardas daro užuominas apie pabaltiečių kaltę nacių įvykdytuose nusikaltimuose, Amerikos Lietuvių Taryba raštais, telegramomis, telefoniniais pasikalbėjimais su NBC vadovybe perspėjo, kad nebūtų prasilenkiama su tiesa.

Iškilius lietuvių pamaldų klausimui šv. Kryžiaus bažnyčioje Chicagoje, ALT specialiu raštu kreipėsi į kardinolą Bernardin, kad lietuvių teisės būtų reikiamai pagerbtos.

Kai iš okupuotos Lietuvos Maskva propagandiniais tikslais pasiuntė į Chicago programos pildytojus, net su savo propagandistu Laurinčiuku, vis siekiant skaldyti lietuvių išeiviją, Altas atsišaukimu į visuomenę priminė saugotis to, kas gali skaldyti lietuvių visuomenę ir kas galėtų pasitarnauti okupantui.

Kai adv. P. Žumbakis paruošė gerą knygą "Soviet Evidence in North American Courts", Altas nupirko jos 100 egz., pasiuntė savo skyriams duoti amerikiečiams, o kita dalis išdalinta valdžios žmonėms Washington.

Altas kas vasarą suranda ir apmoka interną darbuotis Washington Jungt. Pabaltiečių Komite, palaikant ryšius su JAV valdžios įstaigomis, o ir pats to komiteto reikalų vedėjas bei ryšių direktorius paskutiniu

Pinigai yra labai pavojingas reikalas ir visuomet apie juos kas nors slankioja. Mūsų tautosaka žino ir daug užkeiktų pinigų, kuriuos saugo gaidys, juodas katinas ar šuo. Matyti ir praeityje mūsų tarpe būdavo tokių, kurie kėsindavosi ne savo pinigus pasiglemžti, tad reikėdavo juos užkeikti. Tokie užkeikti pinigai, esą, kai kuomet dega ir atspėjusieji jų paslaptį - ar užkeikimą! - galėtų tuo lobius pasiimti.

Lietuvių Fondas, beartėjęs prie trijų ir pusės milijonų dolerių sumos, yra kaip tie degantys lobiai. Daugeli tie pinigai vilioja. Yra ir norinčių juos pasiglemžti! Jau buvo spaudoje rašyta apie grėsiančius pavojus.

Pereitų metų lapkričio mėn. Chicagoje buvo platinami informaciniai lapukai. Tuos lapukus Jaunimo centro lankytojai rado prie savo mašinų. Juose rašoma: "... šiame pastate 'Lito' vadovai nori įkurdinti Pasaulio lietuvių išeivijos centrą, kurį sudarytų Lietuvių Romos Katalikų misija (parapijos pakaitalas), lituanistinės mokyklos, valgykla, kavinė, sporto salė, meno galerija, archyvas ir daugelis kambarių, skirtų lietuvių visuomenei bei kultūrinei veiklai. Labai gražiai skamba - kas galėtų būti prieš tokį projektą?!

Visa bėda tame, kad visas reikalas yra kaip tie amerikoniški anekdotai: 'geros žinios - blogos žinios'. Čia geros žinios, kad 'Lito' vadovai nori įkurdinti Pasaulio lietuvių išeivijos centrą, o blogos - kad jie nenumato beveik nei centu prie to projekto prisidėti. Pagal mano girdėtas ir surinktas žinias, 'Litas' leistų PLB tais pasta-

laiku yra Alto pasiūlytas Alg. Šilas.

Daug amerikiečių ir užsieniečių į Alto įstaigą kreipiasi telefonais, laiškais, raštais, prašydami informacijų Lietuvos reikalais, ir Altas tai rūpestingai atlieka. Čia tik dalis Alto pastangų, kurias siekiama stiprinti ir plėsti. J. Pr.

Fondai, pinigai ir pavojai

Juozas Žygas

tais naudotis penkerius metus. o 'blogos žinios', kad už tą paslaugą 'Litas' norėtų gauti tam tikras Lietuvių Fondo nuosavybes ir pusės milijono dolerių paskolą. Mano apskaičiavimu, nustotų nuosavybių ir procentų bendra suma vieneriems metams būtų apie 120,000-130,000 dolerių. Taigi - 'geradariai' steigia centrą!

Čia dar ne viskas! PLB ir LB bendra kasa (jeigu tokia būtų) gal pajėgtų tik vieną mėnesį tuos pastatus apšildyti ir juos apšviesti. Ir vėl reiktų visuomeninių pinigų o čia jau būtų blogiau ... beveik bandymas nurengti ...

Kuriam laikui tas pavojus yra kiek praėjęs: 'Dėl Lito b-vės siūlymo investuoti pusę milijono dol. į Lemontę nu-pirkta turta Lietuvių Fondo finansų komisija nepritarė, bet, įsteigus PLB lietuvių centrą, nutarė reikalą peržiūrėti ir gal prisidėti prie centro išlaikymo' (Draugas, 1986.III.6).

Yra blogai, kai taikstomasi į visuomenines kišenes, ir kai visuomeninius pinigus bandoma sužerti į biznio kompanijos piniginę. Taip pat yra negerai, kai padaroma samplaika iš 'Lito' ir PLB. Tas pats asmuo kalba PLB ir 'Lito' reikalais. Tuo reikalu, ir iš tų pačių šaltinių, pasirodė ir 'komercinis vedamasis' (Draugas, 1986. III.20), kuriame tarp kitko rašoma: 'Šiuo metu to Lietuvių centro įgyvendinimą svarsto PLB valdyba, kuri net du kartus jau tarėsi su 'Lito' vadovais ir tarpusavy'. Viskas labai gražiai skamba ir, atrodo, tvarkoje - jeigu nežinotumėme į kieno kišenes yra taikstomasi!

Taip pat labai neaišku, kur yra ta neįžiūrima riba tarp 'Pasaulio Lietuvio' redaktoriaus ir 'Real estate'? Amerikoje labai griežtai žiūrima, kad visuomeniniai ar politiniai interesai nebūtų suplakti su bizniu (conflict of interests). Atrodo, vadovaujamosi principu, kad PLB nėra politinė organizacija. Kai kas net teigia, kad LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ NĖRA ORGANIZACIJA (Draugas, 1985.VII.27). Jeigu taip, tai gal ir toks vedamasis leistinas, kitu atveju reiktų peržiūrėti, kur yra ta nematoma riba.

Labai svarbu Lietuvių

Fondą apsaugoti. Ir svarbu, kad Lietuvių Fondo pelnas būtų galimai teisingiau paskirstomas.

Kiek daugiau dėmesio atkreipiau stipendijų skyrimo reikalui. Stipendijų gavimo informacijoje yra rašoma: 'Pageidaujamos rekomendacijos iš Jūsų mokytojų ar profesorių, ar iš gerai žinančių apie jūsų lietuvišką veiklą! Tai tik tiek apie lietuvišką veiklą. Parankiui turiu Toronto Fondo stipendijų komisijos informaciją. Joje rašoma: 'Komisija, skirstydama stipendijas, atsižvelgs į šias sąlygas: a. turi būti lietuviai, arba lietuvių kilmės; b. studijuojantieji aukštesniose mokslo institucijose; c. Vasario 16 gimnazijos Vokietijoje mokiniai; d. lituanistinių kursų ar institucijų studentai; e. lituanistinių mokyklų mokytojai bei studentai, studijuojantys lietuvių kalbą ir jos dėstymo metodiką. Prašymą rašant, svarbu duoti kuo daugiau žinių apie save, studijas ir pažymius, lietuvišką veiklą bei dalyvavimą lietuviškose organizacijose'. Čiau jau daug aiškiau pabrėžta lituanistinių mokyklų ir lietuviškų organizacijų reikšmė.

Labai svarbu, kad stipendijos būtų skiriamos parengti būsimiems lietuviškų dirvonų darbuotojams, o ne pelningų profesijų profesionalams rengti.

Kalbant apie gerai uždirbančius profesionalus tenka pasakyti, kad ir jie pašalpos yra reikalingi. Neseniai, viename posėdyje, teko girdėti apie tokius pašalpos ieškančius profesionalus. Viena veikėja pasakojo, kad buvo užklausta vienos ponios apie sąlygas ir būdus stipendijai gauti. Paaškinus apie blankų užpildymus ir žinių suteikimą, ta ponija dar pasiteiravo, ar reikia duoti žinias apie savo pajamas. Paaškinus, kad reikia nurodyti šeimos pajamas, ji pasakė '... tai tuomet mes jau gal ir negausime, nes aš uždirbu \$70,000, o vyras \$100,000'. Skamba beveik neįtikinamai, bet pasakotoja yra plačiai žinoma visuomenės veikėja, tad sunku ir netikėti. Tokiems prašytojams pirmoje eilėje reiktų ne stipendijos, bet gal psichiatro. Ką padarysi, kad ir tokių mūsų tarpe esama.

REMKIME TAUTOS FONDA

nes tik nuo mūsų priklauso kiek esame pajėgūs ginti ok. Lietuvos bylą laisvajame pasaulyje.

Neužmirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO pagerbdami savo artimųjų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI paremia ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir padeda skleisti informaciją apie tikrą padėtį ok. Lietuvoje.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių

TAUTOS FONDAS

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

P. O. Box 21073

Woodhaven, N. Y. 11421

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

KŪRYBA IR MOKSLAS

Antano Rubšio raktai

Stasys Santvaras

(3)

Ant. Rubšys, kalbėdamas apie "Nerimo išmintį Jobo knygoje", Taip apibūdina šv. Rašto išminčių Jobą: "Iškiliausias išminties raštijos šedevras apie Dievo ir žmogaus paslaptį Senajame Testamente yra Jobo knyga... Senas ribotas Sandoros Bendrijos tikėjimas (toj knygoj, St. S.) atsiveria į naują beribį akiratį ir prašnekina skaitytoją šviežia Dievo ir žmogaus regme... Jobo knyga yra įkvėptas veikalas, parašytas žmogaus kančios plunksna... Įkvėptasis poetas su giliu jautrum veržiasi į žmogaus būties gelmes ir įvardija likiminį žmogaus klausimą sau pačiam... Skaitydamas Jobo knygą, jauti, kad Jobas pergyveno mano grumtynes su gyvenimo prasme mano nerimo žaizdre, nes Jobas yra kiekvienas iš mūsų". Ir kitą vietą "Raktų" autorius kančios išminčių taip apibendrina "Jobas yra Prometėjas — žmogus, kuris drįsta abejoti, maištauti ir šaukti Dievą pasiaiškinti" ("Raktas į S. T.", III d., 296, 297, 305, 313 psl.). Čia yra gera proga priminti, kad mes turime filosofinį veikalą apie Jobą — tai Ant. Maceinos "Jobo drama", žmogiškosios būties apmąstymas, 1950 m. "Ventos" leidinys.

Šv. Rašto Psalmyną sudaro 150 psalmių. Tradiciškai — tai karaliaus Dovydo poetiniai darbai. Tačiau tai nėra tiesa, nes yra psalmių, kurių kūrėjais minimi Mozė, karalius Saliamonas ir kt. psalmistai. Taigi tik seniausios psalmės gali būti Dovydo kūriniai. Ant. Rubšys Psalmynui panagrinėti ir aptarti skiria 40 psl. Pačioj savo studijos pradžioj tą šv. Rašto dalį jis taip aptaria: "P s a l m y n a s yra įkvėptų psalmių, — himnų ir maldavimų rinkinys. P s a l m y n a s atspindi visą išganymo istoriją ir raiškiai apibūdina Sandoros Bendrijos istorinę samonę. Skaityti Psalmyną, — plaukti upe, vadina išganymo istorija, nes jos himnai ir maldavimai sklydi tikėjimo savitumu ir aidi bendražmogišku skambesiu... Psalmės yra žmogaus kreipiniai į Dievą; psalmės yra ir Dievo žodžiai žmogui. Psalmės, būdamos himnai ir maldavimai, išreiškia Sandoros Bendrijos kreipimąsi į Dievą — poetinę Dievo sampratą Senajame Testamente ("Raktas į S. T.", III d., 209 psl.).

Skaitydamas Ant. Rubšio "Raktus", prisiminiau nepamirštamą gyvenimo įvykį. Buvo dienų, kai labai domėjausi antikinės Graikijos vazom; jau tiek buvau su jom susipažinęs, kad iš spalvų ir piešinių galėjau atpažinti prieškristinį amžių, kada tokių spalvų ir formų vazos buvo daromos. Bet štai nusibeldžiau Sicilijon, į antikos istorijoj ir mituose skendintį miestą — Sirakūzų. Ten yra archeologijos muziejus, kuris yra sutelkęs didžiai turtingą graikų vazų rinkinį. Mano vadovas archeologas dr. Caputo pradėjo maždaug taip byloti: "Ilgėlesnį laiką buvo galvojama, kad ši vazų spalva ir forma gimė V-IV amžiuje prieš Kristų; naujausi tyrimų duomenys rodo, kad jos darytos III-II a. prieš Kristų"... Atseit, dr. Caputo nesendino tų vazų, o jas pajaunino! Aišku, mano "mokslo" dėl to nesugriuvo, bet kaip išsiplėtė jų regėjimo plotai!..

Panašiai kalba ir Ant. Rubšys — apie tą patį Psalmyną štai dar ką jis sako: "...formų istorija išryškino, kad psalmės nėra saviti izraeliečių kūriniai, bet yra sukurtos pagal Artimųjų Rytų poezijos taisykles. Todėl svarbu susipažinti su Artimųjų Rytų poezija, nes ji paiškina psalmių žmogiškąjį pradą ir padeda jas giliau suprasti" ("Raktas į S. T.", III d., 218-219 psl.).

Šv. Raštas ne vienu išgyventu įvykiu, ne vienu teiginiu bei mintimi ir nūdien kelia gana niūrių abejonių. Jų visų čia neišvardinsi, tad žvilgtelkime nors į dvi; pvz., šių pastraipų rašytojui ilgą laiką sunkiai beatmezgama mįslė Naujajame Testamente buvo Jėzaus gimimas iš Nekaltos Mergelės Marijos. Gan dažnai žmogus savo tikėjimui jieškai atramos, o tos atramos vis lūžta, gal net velnias pradeda visokius reginius rodyti. Bet va, kai paskaičiau Ant. Rubšio "Raktą į N. T.", pajėgiau nukilti į tolimą praeitį, atvirom akim tenai pasidairyti. Pasirodo, savame laike Mergelėi Marijai nelengva buvo gyventi. Tie septyni kalavijai, kurie smeigiami į Motinos širdį, kuriuos mėgojai smeigti ir lietuvių liaudies sekulptoriai, nėra pailgai išgalvota simbolika. Atseit, tikėjimas yra tikėjimas, o žmogus su savo abejonėm ir polinkiais artimą šmeižti — vis tas pats žmogus!..

Rašydamas "Aktą į Se-

nąjį Testamentą", Ant. Rubšys, remdamasis naujom šv. Rašto studijom, gražiai ir įdomiai papasakojo, kas buvo Raudonoji jūra, kuri iš Egipto bėgantiems žydams pati atsivėrė, ir kas buvo toji "iš dangaus krintanti manna", kuria žydai 40 metų maitinosi Artimųjų Rytų dykumoje. Tačiau pati didžiausia abejonė — tai Pažado žemė, vėliau pavadinta Palestina. Kai žydai į tą žemę atėjo, ten rado nuo seno gyvenančius filistiniečius ir kt. gyventojus, kuriuos reikėjo... nukariauti. Romėnai 70 m. po Kristaus žydus iš Palestinos ištrėmė beveik 2,000 metų. Kai mūsų laikais jie ton žemėn grįžo ir atkūrė savo valstybę, matom ir girdim, kas dabar ten darosi. Tai kas iš tikro yra toji Dievo Pažado žemė, kaip žmogus turi suprasti tokį savo Kūrėjo sprendimą? Atsakymų į tą klausimą bandykite pajieškoti Ant. Rubšio "Raktuose".

Tęsiant nors ir trumpą abejonių sąrašą, prieš akis iškyla ir toks klausimas: kaip į Ant. Rubšio šv. Rašto studijas būtų pažiūrėta prieš 50 metų? Ne vienas jo darbo puslapis turbūt būtų apšauktas erezijom... Bet mes galime džiaugtis, nes tai rodytų, kad į šv. Rašto pažinimą ir mes su rimtu pasiruošimu ir drąsiai įsijungėm.

Ant. Rubšio "Raktuose" nėra pamiršta ir sava — lietuvių tauta. Nevadina jis savo tautos išrinktąją tautą, nekelia jos ant aukštų kalnų, bet žmonijos istorinėje kelionėje randa vieną kitą paralelę, kuri savo kančiom yra panaši į žydų tautos nedalią: "XX a. sklydi lūkesčiais ir baimėmis. Jo būvyje ir mūsų tauta, išgyvenusi laisvės dvidešimtmetį, su rūpesčiu išgyvena savo žemėje milžino kaimyno siautėjimą. Nesvetima ir mūsų tautai tremties dalia, išeivijos bėdos ir nevilties tyrai ("Raktas į S. T.", III d., 78 psl.).

Ant. Rubšio raštų citatos rodo, kad jo lietuvių kalba yra graži, sklandi ir turtiniga, stilius — išdailintas ir savaimingas. Jis ypačiai mėgsta kai kuriuos liet. kalbos žodžius — gija, kraitis, raktas, tiltas, siena, žaizdras, vienoj vietoj radau net spragilą. Dažnu atveju Ant. Rubšys tuos žodžius vartoja metaforiškai. Vienu žodžiu, ir kalbos pažiūriu jo "Raktai" yra vertingas įnašas į lietuvių rašto istoriją.

(Nukelta į 6 psl.)

Kipras Petrauskas (dešinėje) su žurnalistu Vytautu Braziuliu Palangoje 1932 m.

Dramatiškas Kipro Petrausko gyvenimo saulėlydis

Aurelija Balašaitienė

Tokia antrašte buvo rastas a. a. žurnalistu Vytautu Braziulio straipsnis, su jo našlės Noros Braziulienės sutikimu kataloguojant velionio turtingą lietuvišką archyvą, kuris bus perduotas Kento universitetui.

Straipsnyje Kipro Petrausko gyvenimo saulėlydžio drama iliustruojama ištraukomis iš laiškų, gautų iš okupuotos Lietuvos, pradedant 1958 metų gegužės mėnesiu. Pirmame laiške rašoma apie planuojamą Kipro Petrausko monografijos išleidimą ir baiminamasi, kad, jo atminčiai sušlubavus, monografijos išleidimas galės žymiai pasunkėti, jei ilgiau būsią delsiama. 1962 metų gegužės 25 dienos laiške tas pats autorius apgailestauja Kipro asmens pasikeitimu, o rugpiūčio mėnesio laiške pasakoja, kad Kipras esąs "puikiai aprūpintas materialine prasme: jam pastatytas Vilniuje namas, paskirta gera pensija ir, be rodo, dar mokama alga konservatorijoje, kaip profesoriui". Tačiau dvasiniai Petrauskas atrodo "susmukęs", netekęs atradimų, nepažįstantis net pačių artimiausių žmonių.

Iš tolimesnių Vytauto Braziulio užrašų aiškėja, kad Kipras Petrauskas mirė nesulaukęs savo prisiminimų išleidimo, nors 1964 metų vidurvasary pasirodė mažo formato leidinėlis, pavadintas "Gyvenimas pašvęstas dainai", parašytas V. Kavoliūno. Toliau randame ir to leidinėlio "recenzijos" ištrauką: "Buvo jis šioks toks operos solistas, bet ilgai operoj neišsilaukė — per menka kakarinė. O knygelė, daugumos nuomone, irgi skystoka"... Tai tiek pagarbos mūsų didžiajam tenorui...

Tarybinėje spaudoje buvo pranešta, kad Kipras susirgęs plaučių uždegimu ir esąs ligoninėje, nepažymint nei datos, nei ligoninės pavadinimo. Mirė 1968 m. sausio 17 dieną ir buvo palaidotas "valstybės lėšomis" ir "tarybiniais papročiais" (?) Vilniaus Rasų kapinėse. Kipro Petrausko pašlijusios sveikatos stovį ilgus metus "tarybinė" spauda ir slėpė, ir ignoravo.

Vytautas Braziulis, nepriklausomybės laikais nepaprastai gerbęs mūsų iškiliųjų operos "tėvą" ir tu-

(Nukelta į 6 psl.)

A. Rubšio raktai...

(Atkelta iš 5 psl.)

Kaip minėta, Ant. Rubšio "Raktus" išleido "Krikščionis gyvenime". Autorius turėjo ir būrį talkininkų, kuriuos būtina paminėti ir pagerbti: kalbą tikrino Petras Balčiūnas, žemėlapius paruošė Juozas Andrius ir S. A. Romano, įrašus piešė Tel. Valius ir Paulius Jurskus, meniškai leidinius apipavidalino ses. O. Mikailaitė, T. Placidas Barius, OFM, ir Birutė Kidolienė, foto nuotraukas darė Ant. Rubšys ir E. A. Johnson'as, "Rakto į S. T.", II dalis išleista prel. P. M. Juro, P. A., lėšomis, spausdino N. Pr. Marijos Seserys, tik "Rakto į S. T.", I dalį spausdino T. T. Pranciškonų spaustuvė Brooklyne, N. Y.; visi šeši tomai išleisti 1978-1985 m.; minėtų talkininkų dėka — ir savo išore mini mi leidiniai yra gražūs ir patrauklūs, įristi į žalios drobės viršelius, atspausdinti aiškiu ir dailiu šriftu, korektūros "velniukų" taip pat mažai belikę; vieno tomo kaina — 8, 9 ir 10 dol.

Nors ir reikšmingi talkos faktai, sausoka būtų šių apžvalgą baigti tų faktų paminėjimu. Tad tegu dar kartą į savo skaitytojus atsigrįžta pats Ant. Rubšys. Baigdamas rašyti "Raktą į Senąjį Testamentą", vienoj vietoj jis taip į mus prabyla: "Senasis Testamentas yra panašus į nebaigtą simfoniją. Kaip simfonija, taip ir Senasis Testamentas turi savo iškilią temą: Sendorą ir Mesiją, karalius ir pranašus, tiltus ir sienas. Tačiau jo užsklandoje šios temos lieka kaboti ore — neatbaigtos. Tai ypač ryšku pranašų žodžiuose iš Dievo. Pranašų sąjūdis, žėręs Amoso, Ozėjo, Izaijo, Je-

remijo, Ezechielio ir Antrojo Izaijo šaukimu į nuosprendį už Dievo užmojų žmogaus dabartyje, ūmai išblęsta. Nebaigtos simfonijos nuotaika nesvetima ir išminties raštijai. Jobas grumiasi su kančios problema, bet neatsako savo paties klausimų, o Koheletas taip nuvargsta, beieškodamas kelio į gyvenimo prasmę, kad apkarsta ir sirguliuoja nuoboduliu. Net psalmės sklydi ilgesiu, kuris veda Dievas žino kur ("Raktas į S. T.", III d., 450 psl.).

Ant. Rubšio "Raktai" tai ne tik tikėjimo ir Izraelio laimčių ir nelaimių istorija, tai stiprios atošvaitos ir nuo tų ano meto istorinių galybių, kurios turėjo vienokį ar kitokį poveikį į žydų tautos gyvenimą, net į visos žmonijos laukiamą ateitį. Deja, čia apžvelgta tik maža dalis Ant. Rubšio "Raktų". Žmonės, kurie Dievą tiki ir kurie Jo dar tebejieško — tuose "Raktuose" gali rasti daug čia nepaminėtų istorinių įvykių, žmogaus svyravimų, laimėjimų, pralaimėjimų ir fanatizmo, įdomių svarstymų, minčių apie antikos žmogų ir jo kultūrą — tikro sidabro ir aukso.

Pagarba ir padėka kun. prof. Antanui Rubšiui, kad jis apdovanojo mus tokiom įdomiom ir vertingom šv. Rašto aiškinimų ir tyrinėjimų knygom. Ir nuoširdūs linkėjimai — tegu tie "Raktai" nebūna jo paskutiniai veikalai!..

WANTED JOURNEYMEN
ELECTRICIANS/MECHANICS
Minimum 5 yrs. experience in trade.
Industrial, commercial wiring preferred.
Excellent salary & benefits. Steady employment. Apply or call
VISTA ELECTRICAL
CONTRACTORS, INC.
137 WEST NYACK RD.
WEST NYACK, N. Y. 10994
914-353-3313 (8-14)

PETRAUSKO SAULĖLYDIS...

(Atkelta iš 5 psl.)

rėjęs progą ji asmeniškai pažinti, užtikęs trumpą žinutę apie Petrausko monografijos sunkumus, pradėjo neoficialiais keliais ieškoti informacijos apie jo gyvenimą ir sveikatą. Prasidėjus dažnam Amerikos lietuvių lankymuisi okupuotoje Lietuvoje, vietinė

spauda, pastebėjusi lankytojų susidomėjimą Petrausku, savo puslapiuose vaizduodavo jį kaip "žvalų, elegantišką". Tuo pačiu metu asmenys, turėję progos su juo asmeniškai susitikti, tvirtindavo priešingai, pabrėždami ne tik jo pašlijusią atmintį, bet ir išorinės išvaizdos pasikeitimą, ne-

norint gerai apsirengti, sutvarkyti savo išvaizdą. "Liūdnam, gaudinamčiai atrodo Kipras Petrauskas", skaitau vėl laiško ištrauką. "Jis buvo uždarytas į ligo-ninę ne todėl, kad sirgo, bet kad turėtų priežiūrą. Jis sirgo senatvės liga... kad nevaikščiūtų po miestą ir užmiesčius, vienus žmones gaudendamas, kitus gasdindamas, trečius juokindamas..."

Tuose pačiuose Vytauto Braziulio archyvuose yra daug senų istoriškų nuotraukų, kurių tarpe buvo rasta ir ši straipsnį iliustruojanti, padaryta 1932 metais Palangoje. Joje matome Kiprą, pasipuošusį elegantiškais vasariniais drabužiais su balta berete, dengiančia jo vešlius plaukus. Žiūrint į jį darosi graudu, kad tiek mažą autentiškų žinių galime rasti apie paskutiniuosius to didžiojo dainininko gyvenimo metus. "Oficialūs" šaltiniai, kuriems terūpi propaganda ir melas, arba skelbė netiesą, arba tiesą slėpė. Tik iš privačių, neoficialių šaltinių galima susidaryti gan graudų jo gyvenimo saulėlydžio vaizdą.

A. a. Vytauto Braziulio stalčiuose rastas straipsnis su čia cituotomis ištraukomis išgulėjo daugelį metų. Nesunku suprasti, kodėl jis pasirodo tik po žurnalisto mirties — skaudu buvo atskleisti faktus, kurie, nors ir liūdni ir graudūs, tebuvo pasakojimų nuotrupos ir laiško žinutės, nepagerbus Petrausko atminimo leidiniu, kuriame būtų įamžinti jo gyvenimo laimėjimai ir milžiniškas įnašas į mūsų operos istoriją, savo talentu ir balsu ją įvedant į pasaulinių operų šeimą.

• Lietuvos krikščionybės jubiliejaus iškilmėmis Romoje rūpinasi lietuvių komitetas, kurį sudaro pirm. prel. A. Bartkus, vicepirm. prel. L. Tulaba ir prel. V. Mincevičius, sekr. dr. B. Vileišytė ir nariai: prel. A. Jonušas, prel. K. Dobrovolskis ir kun. E. Putrimas.

• JAV centrinis Lietuvos krikščionybės jubiliejaus minėjimas bei šventės bus 1987 m. Padėkos dienos savaitgalio metu, lapkričio 26-29 dienomis Chicagoje. Bus iškilmingos pamaldos lietuvių parapijos bažnyčioje ir katedroje, celebruojant kard. J. Bernardinui, lietuviams vyskupams ir kunigams, taip pat akademija, simpoziumas, religinis koncertas, drama veikalo vaidinimas ir kt. Washingtonė Lietuvos krikščionybės jubiliejinė šventė bus 1987 m. birželio 28 d., tą pačią dieną kaip ir ok. Lietuvoje. Iškilmingos šv. Mišios bus atnaujamoms didžiojoje Tautinėje Nekalto Prasidėjimo šventovėje.

1986 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

14-21 DIENŲ KELIONĖS, 10 DIENŲ LIETUVOJ

14 DIENŲ — LIETUVA IR RUSIJA

Kelionė 716: liepos 16 - liepos 29 — \$1,699. Maskvoj 1 diena, Vilniuj 10, Maskvoj 1. Swissair iš JFK ir Bostono

15 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 101: Rankdarbių paroda. Spalio 1 - spalio 15 — \$1,599.

Kelionė 126: Naujų Metų sutikimas. Gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,499. Vilniuj 10 dienų, Kaune 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

17 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA

Kelionė 506A: gegužės 6 - gegužės 22 — \$1,599.

Kelionė 617: birželio 17 - liepos 3 — \$1,799.

Kelionė 916: rugsėjo 16 - spalio 3 — \$1,699. Traukiniu iš Varšuvos į Vilnių, Vilniuj 10 dienų, Rygoj 3, traukiniu iš Vilniaus į Varšuvą, Varšuvoj 2, Frankfurte 1. Lufthansa iš JFK ir Bostono.

18 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, SUOMIJA

Kelionė 812: rugpjūčio 12 - rugpjūčio 29 — \$2,059. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 10, Leningrade 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

21 DIENA — LIETUVA, SVĖDIJA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kelionė 514: Gegužės 13 - birželio 2 — \$1,949. Stockholme 2 dienos, laivu į Helsinkį, Maskvoj 2, Vilniuj 10, Leningrade 2, Helsinky 2. SAS iš JFK.

10-17 DIENŲ KELIONĖS, 7 DIENOS LIETUVOJE

10 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 915: rugsėjo 18 - rugsėjo 27 — \$1,449. Vilniuj 7 dienos, Helsinky 1. Finnair iš JFK.

12 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA, VOKIETIJA

Kelionė 512: gegužės 12 - gegužės 23 — \$1,439. Traukiniu nuo Varšuvos iki Vilniaus, Vilniuj 7 dienos, traukiniu nuo Vilniaus iki Varšuvos, Varšuvoj 2, Frankfurte 1, Lufthansa iš JFK ir Bostono.

14 DIENŲ — LIETUVA, UKRAINA, RUSIJA IR VENGRIJA

Kelionė 610: birželio 12 - birželio 25 — \$1,669.

Kelionė 708: liepos 10 - liepos 23 — \$1,669.

Kelionė 819: rugpjūčio 21 - rugsėjo 3 — \$1,669. Kijeve 2 dienos, Vilniuj 7, Maskvoj 1, Budapešte 2. Swissair iš JFK ir Bostono.

15 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kelionė 506: gegužės 6 - gegužės 20 — \$1,599.

Kelionė 603: birželio 3 - birželio 17 — \$1,849.

Kelionė 701: liepos 1 - liepos 15 — \$1,849.

Kelionė 929: rugsėjo 29 - spalio 13 — \$1,599. Maskvoj 2 dienos, Vilniuje 7, Leningrade 2, Helsinky 2, Finnair iš JFK.

13 - 14 DIENŲ KELIONĖS, 5 DIENOS LIETUVOJE

13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, ITALIJA

Kelionė 920: rugsėjo 21 - spalio 3 — \$1,799. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Romoj 4, Florencijoje 1. Alitalia iš JFK ir Bostono.

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, AUSTRIJA, BAVARIJA

Kelionė 611: birželio 11 - birželio 24 — \$1,829.

Kelionė 722: liepos 22 - rugpjūčio 4 — \$1,829. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Vienoj 2, Miunchene 3, Lufthansa iš JFK ir Bostono.

Kelionės kainos nustatytos pagal tarifus, veikusius 1985 gruodžio 1. Kelionių kainos gali keistis, besikeičiant kelionių lėktuvais kainom. Visiems klientams bus pritaikytos pigiausios oro kelionės.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminių išskirtimo dokumentus

nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas

dovanas giminėm Lietuvoje

tarpininkaujam palikimų sutvarkyme

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krovėnės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI VENEZUELOJE

Jau treči metai, kaip Venesuelos lietuviai jungia Vasario 16 ir šv. Kazimiero šventes. Skirtumas tik tas, kad šiais metais tą dvigubą minėjimą organizavo ne Caracas Lietuvių Bendruomenės apylinkė, o Venesuelos Lietuvių Katalikų Misijos Taryba. Gėda prisipažinti, bet apylinkė per penkerius metus nesusaukė nė vieno oficialaus narių susirinkimo ar posėdžių darbo planams aptarti, nežiūrint pakartotinių Krašto valdybos išpėjimų pradėti veikti, ar bent praveisti rinkimus, kad į darbą stotų labiau pasišventę tautiečiai. Pirmininkas aiškinosi, kad tas darbas buvo atliekamas dr. V. Dambravos vadovaujamos Krašto valdybos. Tai, žinoma, plovimas rankų, nes apylinkės veiklai durys buvo plačiausiai atidarytos. Išrinkus naują krašto valdybą ir jai nesiėmus iniciatyvos atlikti Caracas apylinkei tiesioginiai priklausančias pareigas, ji nieko nedarė — turėjo Katalikų Misijos Taryba gelbėti padėti, apylinkės pirmininkui tebemiegant.

Kaip ten bebūtų, minėjimai buvo suorganizuoti ir jie gerai pavyko seselių saleziečių kolegijos patalpose.

Data buvo pasirinkta pirmąjį kovo sekmadienį (kovo 2 d.), kada reguliariai vyksta mėnesines Venesuelos lietuvių pamaldos. Mirus kun. Antanui Perkumui, SDB, mišias atnašavo italų kilmės salezietis ir lietuvių draugas Jose Modena. Pamokslo vieton, Katalikų Misijos Tarybos vicepirmininkas inž. Antanas Šulcas perskaitė apybraižą apie Lietuvos šventąjį, kuris drauge yra ir Gavėnios šventasis.

Mišios buvo aukojamos už visai neseniai mirusių a. a. kun. Antano Perkumo ir Genovaitės Statkienės vėles. Jų metu buvo giedamos lietuviškos giesmės.

Po pamaldų Katalikų Tarybos pirmininkas Vincas Baronas ispaniškai pareiškė užuojautą neseniai mirusios G. Statkienės dukterims Jūratei Rosales ir Danutei Rosales bei jų šeimoms. Buvo priminta, kad velionės karstas buvo užbertas žeme iš Lietuvos. Statkienė mokėjo perduoti savo šeimai Lietuvos meilę.

Persikėlus į seselių saleziečių kolegijos salę, Vincas Baronas atidarė iškilmingąjį Vasario šešioliktos minėjimą, kurios centre buvo dr. Vytauto Dambravos paskaita.

Pirmiausia jis pasakė, kad lietuvių tauta laikosi Vasario 16 akto, jo niekas neatšaukė. Tai teisės ir politikos dokumentas, liudijantis apie nekeičiamą tautos valią būti laisva ir nepriklausoma. Laisvės kovos vertė yra patvirtinę tūkstančiai lietuvių, paaukodami savo gyvybę dėl laisvės idealo kovos lauke ar Sibiro plotuose. Atsisakymas nuo tolimesnės kovos būtų tautos kankinių išdavimas ir savęs pasmerkimas.

Taigi, "Vasario 16-jį įpareigoja kiekvieną lietuvių atiduoti duoklę tautai, aktyviai įsijungiant į laisvinimo darbą".

Kalbėdamas apie tautinį-moralinį lietuvių išievių stovį, dr. Dambrava palygino Kudirkos laikų lietuvių, gyvenusių prieš šimtą metų, su dabartine mūsų išievią, nerasdama jokio esminio skirtumo: kaip tada, taip ir dabar lietuviai stokoja idealizmo, tėvynės meilės ir daugiausia žiūri

savo naudos. Cituodamas Vinco Kudirkos "Varpą" jis sakė, jog ir dabar "išskyrus labai labai mažą skaičių mūsų inteligentų, tikrai besirūpinančių savo tėvynės reikalais, kurie nesigali nei darbo, nei paskutinio skatiko jos labui, visi kiti "inteligentai" lyg leda is apkrovę savo krūtines, idant kartais, atminus Lietuvą, nesuplaktų širdys; o jeigu retkarčiais ir kas ją atsimena ir primeta skatiką jos "labui", tai tik su tokia sąlyga, kad jam už tai, lyg turguje, būtų atlyginta".

Prelegentas ragino bent 5% savo metinės algos skirti lietuviško rezistencinio darbo remimui. Turtingiesiems jis priminė multimilionieriaus Carnegie žodžius: "Mirti turtingam yra gėda; palikti pinigų vaikams — nusikaltimas". Jis ragino nesigailinti aukoti projektams, kurie konkrečiai tarnauja Lietuvos ir lietuvių interesui. Labiausia betgi kalbėtojas iš kiekvieno lietuvių reikalavo rezistencinio darbo. Jis klausė: "Ką dėl Lietuvos išlaisvinimo daro tie, kurie, peržengdami Lietuvos sieną, įsipareigojo kovoti dėl Lietuvos laisvės? Nesijaušti tremtiniu, kariu ar partizanų tėvynės nelaisvės akivaizdoje reikėtų būti savizudiškam iškritusiam iš savo istorijos". Todėl kalbėtojas ir prašė, kad Vasario 16-jį būtų didžioji ryžto šventė, o tasai ryžtas bent kelis kartus į metus atlikti tautai ir mūsų valstybei konkrečiai tarnaujantį darbą. Juk nesunku, — sakė jis, — parašyti tėvynėje vargstančiam giminei ar pažįstamam laišką (o mes taip mažai jiems rašome), ar pasiųsti siun-

tinėlį, o, nuvykus į Lietuvą, sustiprinti ten brolių ir seserų dvasią. O kaip lengva, vykdant svarbų projektą, nors telefonu talkininkauti, perduodant kitiems informaciją ar instrukcijas; nesunku eisenai ar demonstracijai nešti trispalvę ar plakatą (nejau mes virtome bailiais laisvame krašte?); juk nesunku, atėjus reikalui, dalinti atvirlapius ir brošiūreles, klijuoti plakatus. Kiti irgi planuos ir veiks, kaip suradus naujų sąjungininkų Lietuvos bylai, pasieks svarbias tautines ir tarptautines organizacijas, diplomatinės misijas, valstybių vyriausybes.

Kaip tautinio atgimimo laikotarpis — prieš šimtą metų, taip ir mūsų pokario tremty vyksta tautinės filtracijos procesas, sakė dr. Dambrava. Mums privalu išfiltruoti nešvarumą, išpilti nuosėdas, kad Lietuvai tarnaujantis elementas būtų savo kokybės stiprus, bet taip pat skaidrus ir tyras. Ir kad to gero elemento būtų legionai, kurie, Dievui, padedant, padėtų laimėti lemiamą žūtbutinę kovą. Prof. Mykolas Biržiška teisingai sakė, kad herojus liko namuose. Mes esame to herojaus garbingi ir pasišventę talkininkai. O laimėti privalome — toks yra mūsų egzistencijos pagrindinis tikslas ir mūsų gyvenimo pateisinimas. Taigi, anot Juozo Kojelio, 'ne tik Lietuvių Char-toje, bet mūsų protuose ir sąžinėse (privalo būti) įrašyta, kad aukščiausia ir pirminė lietuviškos veiklos prasmė yra Lietuvos žmonių laisvė'.

Dr. V. Dambrava ragino stiprinti politinę informaciją, vengti biuletenių, kuriais svetimų kraštų spauda mažai tesidomi ir jų beveik nenaudoja; kėlė reika-

lą sudarymo politinės akcijos komiteto reikalą, profesinės talkos, organizuotos Pasaulio Lietuvių Santalkos; reikia ir rezistencinio vadovėlio mūsų veiklai. Jis sutiko su prof. J. Brazaičio išvada, kad dabartiniu metu realiai gali nuveikti nebe tiek veiksniai ar net kolektyvai, bet daugiau pasiskirti pajėgūs asmenys. Taip yra diplomatinėje, taip politinėje, taip propagandinėje, taip ir kultūrinėje srityje.

Tremtyje turime tendenciją švaistytis savo "aš", kai reikalas eina apie garbę, ir "mes", kai reikalas eina apie darbą. Dr. V. Dambrava siūlė Tautos himne daugiskaitą pakeisti vienaskaita, nes Tautos himnas yra tavo ir mano himnas. Vasario 16-tos dvasioje kiekvienas turime pasijusti atsakingais už visus išievių ir tremties reikalus ir už pačios tautos likimą. Nuo šiol galvokime, jauni ir suaugę, ką aš galiu realiai padaryti Lietuvai. Tautos himnas tebūnie kiekvieno asmeniškai laisvės malda.

Minėjime tarė sveikinimo žodį VLB Krašto valdybos pirmininkas Henrikas Gavorskas, perskaitęs vyskupo Baltakio padėkos atviruką. Minėjimas baigėsi Tautos himnu ir vaišėmis.

Dalyvių skaičiumi, minėjimas buvo kuklus — dalyvavo apie 50 asmenų.

Julius Vaisiūnas

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

(6)

Kazimieras Barėnas

SIDABRINĖ MONETA

— Tai geni namo?
— Genu. Vakaras.
— Gerai, kad geni. O plėšikų ganydamas ar nesusitinki?
— Plėšikų? — tada supratau, kad ne su plėiku, matyt, kalbuos, ir išgąstis atslūgo. — Kad jie, sako, tik naktį pasirodo.
— Naktį, naktį, teisybė. O pas jus neuž-eina?
— Mes bijom plėšikų, — skubėjau išaiš-kinti.
— Ar bijot?
— Bijom.

Jis kalbėdamas vis šypsojosi. Bet mano karvės jau baigė pasiekti namus, tai aš ir nubėgau, dar vis atsigriždamas į tą storulį. Gal jis sušauks mane, gal dar ko klaus, bet rūpėjo pareiti kartu su karvėmis, nes įgąsdinta motina tuoj pasiges: žalmargė ir dvylė yra, o kurgi vaikas? Ar jau?... Tokie jau gali reikšti, kad jos piemenėlis ar nušautas, ar pagrobtas. Tekinas baigiau kurti, uždusęs nuo lėkimo, bet vartus pats atkėliau ir užkėliau, įleidęs gyvu-

lius kieman. Uhu! Sunkiai gaudžiau kvapą, ir motina pastebėjo, kad esu lyg nesavas. Truputį atsigavęs, pritildytu balsu užsikirsdamas vis dėlto atpyliau jai gal ir žodis žodin, ko tas žmogus klausė ir ką jam atsakiau.

Pamelžusi karvę, ji, žiūrėdama į mane, kad pataisyčiau, jeigu suklystų, tėvą dabar švietė mano jai persakytais žodžiais. Kas gi čia dabar? Prie mūsų namų slankioja ir plėšikų laukia! Išgąstis neapėmė nei motinos, nei tėvo. Jeigu policija saugo mūsų namus, tai plėšikų nėra ko bijoti. Vieškelyje, tiesa, nieko nepadarė, bet ten gal per platu vietas. Vienam gale saugosi, o kitame ims įsidrąsinę ir apkraustys. Tik ko gi jie šitam kampely stoviniuoja? Miškas didelis, ir išlįsti plėšikai gali ties Kriminsko ar Grūdžio kiemų ar paėjėti iki Stakūnų. Bet kur jie gali naktį, net ir į kaimą sutemus už-virsti. Ar ir ten visur stoviniuoja po storulį, gal ir ne po vieną?

Sunkiai atspėjama mįslė tęsėsi kelias dienas. Parsivaręs karves parginio, apšniukštinėjau ar tik ne rytojaus dieną atžalyno kampa-

prie mūsų namų, išėjęs su krepšiu — prasi-metęs, kad ieškau uogų ar grybų. Gal motina ir spėjo, ko man į tą mišką, bet kai pasakiau, tai patylėjusi teištare:

— Tik toli neik. Grybai dar ir nedygsta, — nors ji dėl to, matyt, nebuvo per daug tikra, nes kažkurią dieną užtikau ir parnešiau apščiai voveruškų. Žinojau, kad čia pat prie namų nerasiu tokių, o man rūpėjo, ar nepamatysiu to storulio, kuris išsišiepęs klausinė mane apie plėšikus. Jei susitiksiu, tai paklausiu, ar jis stoviniavo taip pat prie Kriminsko, Grūdžio ir Stakūnų trobų. Sakysiu taip, kaip girdėjau motiną ir tėvą kalbant. Dairiaus gerai, bet ne, nieko nesutikau. Tik prie griovivo, kuris skiria mūsų žemę nuo miško, samanose už berželių išgulėtos kaip reikia, ir šakelių ten pribedžiota apie guolį. Sūradau! Storulis šičia nakvoja!

— Motina švenčiausia! — nustebusi šuktelėjo motina ir noriai pradėjo išleisti mane kasdien parginio metu. Su tuščiu krepšiu išieinu, su tuščiu ir grįžtu, bet visada parnešu naujienų. Guolis tebėr, ir šakos apie jį apytusios nuolat numetamos ir šviežių prikašiojama į žemę. Visi sutariam, kad vieta gera pasirinkta: šviesus tarpelis, ties kuriuo ir mūsų pusėje nei medelio, nei krūmelio. Jei tik kas svetimas naktį į mūsų kiemą eis, jis, aišku, nematys, bet išgirs lojant šunį.

(Bus daugiau)

Laiškas iš Anglijos

V. Danyla

(2) Ta kelionė Baltijos jūra...

I. Holm primena, kad jau antra naktis jūroje. Tos kelionės organizatoriai yra keistai nusiteikę. Jausmai išseko, ir liko tik propagandos mūšis. Dovydo kova prieš Galijotą. Jaudinimasis ir sujudimas. Galijotas išsiuntė karo laivą įspėti tą "nenaudėlį" Dovydą, kad tarp jo ir Estijos jūros švyturio yra 12 mylių vandens. Rusiško vandens. Tylus įspėjimas — neplauk arčiau. Prieš Estiją — sovietų karo laivas.

Estė Carmen Laanamegi prisipažįsta, kad jai buvo gėda, jog ji estė. Dabar jau nesvarbu, iš kur tu esi kilęs. Turi Estiją ir estiškus namus. Daug estų jaučia ryšį su Anglija. Tai vyksta todėl, kad estų kalba nyksta.

Ji jaučiasi estė, bet jei Estija būtų laisva, nemanti, kad norėtų ten gyventi. Seniems žmonėms važiuoti į Estiją taip pat nėra realu. Senieji atsimeina Estiją, kokia ji buvo prieš karą. Jie idealizuoja savo praeitį ir vaikus visa tai moko. Ji negrįžtų, nes tai būtų jai neįmanoma. Štai žiūri dabar į jūros švyturį — tėvai iš ten kilę...

Laivo salėje pristatomi Thomas Magnusson, šalia jo sėdįs Vladimiras Bukovskis. Apie jį sakoma, kad tai rusų disidentas, žmogaus teisių gynėjas ir Stanfordo universiteto profesorius. Šalia jų sėdi Aleksandras Štromas, Salfordo universiteto profesorius.

I. Holm aptaria V. Bukovskį ir "politinį naujoką" A. Kuliuką. Į tą vadinamąją naujoką ir nukreipiamos televizijos kameros.

Parodomas A. Kuliuko kambarys ir kaip jis rengiasi savo pirmajai viešai kalbai, kurią turės sakyti Londono Hyde parke lenkų solidarumo 5 metų jubilėjaus mitinge. Jam duodama pasisakyti, kodėl taip staiga išitraukęs į veiklą. A. Kuliukas sakosi supratęs, kad buvo neteisinga tai, kas atsitiko jo tėvams, ir kas nors turi atsistoti ir pasakyti ką nors dėl to.

O jo kalboje kalbama apie lenkus, kurie pasipriešino rusams nebe pirmą ir gal ne paskutinį kartą. Bet Lenkija nėra vienintelis kraštas, kuris pasipriešino neteisingam rusų valdymui.

Londono Hyde parko mitinge matomi vien tokie žmonės, kurie ant krūtinių turi lenkiškus užrašus "Solidarnosc". Ten A. Kuliuko pasakytą kalbą buvo pati pirmoji, su kuria jis pasirodė viešai. Kuliukas ten atstovavo Londone sudaryto pavergtųjų tautų komitetui.

Vėl rodomas laivas ir jame kalbantis V. Bukovskis. Komentatorius I. Holm sako, kad Londone ar kur nors kitur pabėgėliai pajėgę įsitvirtinti. Su savo gimtinėmis jie turi lyrinį ryšį, ar tai būtų glėbelis rūbų, ar branginamas ornamentas. Ir tai yra viskas, ką jie išsinešė į platųjį pasaulį. Bet jie buvo įžvalgūs ir sumanūs. Bėgdami nuo komunizmo, jie turėjo idėją, kuri yra bendras turtas. Jie taupė penus ir pirkė nuosavybes. Pabėgėliai atvyko tuščiomis rankomis, bet savo širdyse atsinešė muziką, šokių, kalbą.

Parodomi Londone latvių namai, kuriuose jaunimas mokosi tautinių šokių. Latviams esą geriausia. Britanijoje jų yra 6,000.

Pusė mylios nuo Nottinghamo Hill, sako I. Holm, yra latvių namai. Juose, kaip rodoma filme, apie tuzinas latvių repetavo tautinius šokius. Tai mažesnė bendruomenė, ir jie jau pažengę į asimiliaciją. Jiems, sako I. Holm, anglų kalba yra bendras ryšys, o šokiai jungiamasis ryšys. Neteikę laisvės savo tėvynėje, jie surado kur gyventi visose pasaulio sostinėse. Pati didžiausia latvių grupė esanti Chicagoje. Ten jų yra 400,000. Britanijoje tik 4,000. A. Kuliukas sako, kad latviški šokiai yra labai puikūs. Prie šokių nuotikos prisideda muzika, tautiniai rūbai, ir visa tai nepaprastai malonus dalykas. Buvo parodytas latvių Namų salėje jaunimas.

Rengiamasi kitokiai demonstracijai. Rodomas Helsinkis. Suomų valdžia stengiasi išsilaikyti neutrali ir davė leidimą žygiuoti prie karo paminklo. Bet organizatoriai buvo pasiryžę žengti dar vieną žingsnį — į sovietų ambasadą. Taip kalbėjo komentatorius. Einama su tautinėmis vėliavomis, šukiais, pabaltiečiai apsirengę kalinių rūbais. Girdėti šūkiai: Soviet niet, Soviet niet, niet... Po to išgirstame latvišką dainelę: "...ilgai stovėjau, prikelt mergelės aš negalėjau..."

Latvė Polina stebisi suomiais, kad jie tiesiog nuostabūs. Tūkstančiai atėjo pasižiūrėti ir paliesti vėliavų, ir tai jiems, matyt, kažkas labai ypatinga. Jie apstojo šaligatvius, ir atrodo, kad pritaria mums, jog mes čia.

Prie karo paminklo sakomos kalbos, dedamas vainikas su visų tautybių vėliavų spalvomis, kurios uždraustos jų kraštuose, kaip primena I. Holm.

Bandoma sukongfuzyti

Kremlių: norima žygiuoti prie sovietų ambasadų, bet policija sustabdo. Rusų ambasadą už 100 jardų. Bet policija primena: jei norite — eikite, bet atsidsursite policijos nuovadoje. Toks įstatymas.

Girdėti skandavimai: Freedom for the Baltic states. Laisvė Pabaltijo kraštams.

Vėl į Vakarus, į Stockholmą. Reikia pagalvoti ir pasvarstyti, kas laimi propagandos karą, sako I. Holm.

Pagaliau Stockholmas. Rodomas stadionas, ir ten šoka latviai. Rengiamas Pabaltijo šokių festivalis, kuriame šoks 200 šokėjų, o 900 žiūrovų juos stebės. Tuo metu už jūros, Rygoje, Latvijos sostinėje, visai kitokio pobūdžio festivalis. Ten vien tik choras turi 26,000 dainininkų.

Rodomi šokiai. Matyti 4 poros latviškų šokėjų. Komentatorius sako, kad latvių grupė pati mažiausia, bet susilaukė didžiausio pasisekimo.

Latviai taip pat šoka iš širdies.

Programos pabaigoje latvė išsida: būsiu latvė...

Algis Kuliukas dar apie save: aš anglas, aš britas ir didžiuojuos, kad esu britas, todėl lietuviybė yra ant-raeilis dalykas.

Estė: aš džiaugiuos ta kelione...

Londone Britanijos latvių jaunimo leidžiamose anglų kalba "Lynes" (Nr. 37, 1985) rašoma, kad Stockholme tautiniuose šokiuose dalyvavo Londono "Lietuvos" grupė: R. Puodžiūnaitė, R. Dobbs, L. Kukštaitė, M. Ludwig, V. Dobs, R. Juozelskis, S. Kendall ir S. Dobbs (buvo C. Ludwig ir A. Kuliukas).

Algis Kuliukas "Lynes" Nr. 37 pasisako apie save taip: "Algis Kuliukas — politinis DBLJS koordinatorius. Gimė 1959. Tėvas lietuvis, motina vokiečių. BSc (Hons) Zoologijos-Farmakologijos Nottinghamo universitete. 1980. 1982 užbaigė visus mokslus. 2 metus dėstė matematiką aukš. mokykloje. 1984 m. pradėjo dirbti Britų civ. aviacijos kompiuterių pro-

gramininku. Tautinių šokių Lietuva ir Nottinghamo "Gintaro" narys. Priklauso lietuvių filatelistų klubui. Yra DBJS komiteto narys. "Lynes" bendradarbis ir atstovavo Liet. jaunimui V PLJK.

Jis rašo: Dar nėra trejų metų nuo pirmo mano lietuviško įvykio. Bet nuo to laiko aš dalyvauju visur, kiek mano kišenė ir laikas leidžia. Mane stebina ir nuvilia, kad tiek mažai lietuvių ateina į kokį nors lietuvišką susibūrimą, nors labai stengiamasi suburti naujokus. Iš viso labai mažai, net tarp mūsų aktyviųjų narių, atrodo, net ir iš vyresniosios kartos nepajėgė išmokti ir sprasti, koks yra tikrasis sovietinis veidas.

Lietuviams buvo skirta apie 10 minučių tos televizijos programos. Tačiau

kažkas pasirūpino į tą jiems skirtą laiką įjungti dar ir lenkus. Kas taip padarė, žinoma tik tam tikriems asmenims. Viešai jie turi kitą veidą, "lietuvišką veidą".

Kad tokie dalykai vyksta, aiškiai matyti iš "Europos Lietuvio", kuriame, gudriai, iš lėto, anot visuomenininko D. Banaičio prieš porą metų DBLS tarybos suvažiavime, pasakytų žodžių, lenkiškai nuodijami Britanijos lietuviai. Apie lenkus daug parašoma, o apie tokį rimtą įvykį, kaip "Taikos ir laisvės" jaunimo kelionė, pasitenkinama tik nuotrupomis.

O toji kelionė buvo tikrai reikšmingas įvykis. Tai įrodė laikraščių, radijo ir televizijos dėmesys jai.

A. Kuliukui, kuris tik prieš 3 metus atėjo dirbti pas lietuvių, galima tik pareikšti padėką ir pagarbą.

INTERNATIONAL

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujamos kelionių agentūros
1986 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ:

RUTA PAUPERAS, Mgr.

KELIONĖ NR. 1	gegužės 29 d. iki birželio 12 d.
Iš Niujorko	\$1,590.00
KELIONĖ NR. 2	birželio 14 d. iki birželio 28 d.
Iš Niujorko	\$1,890.00
KELIONĖ NR. 3	liepos 17 d. iki liepos 31 d.
Iš Niujorko	\$1,895.00
KELIONĖ NR. 4	rugpjūčio 9 d. iki rugpjūčio 23 d.
Iš Niujorko	\$1,935.00
KELIONĖ NR. 5	rugsėjo 12 d. iki rugsėjo 26 d.
Iš Niujorko	\$1,685.00
KELIONĖ NR. 6	spalio 3 d. iki spalio 17 d.
Iš Niujorko	\$1,480.00
KELIONĖ NR. 7	gruodžio 20 d. iki sausio 3 d. 1987
Iš Niujorko	\$1,471.00

Kelionių maršrutas: 1 diena Maskvoje,
11 dienų Lietuvoje, 2 dienos Helsinkyje

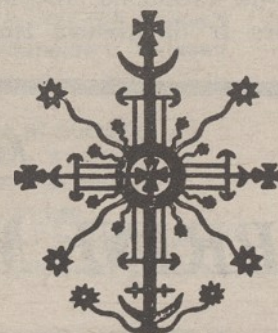
(Nakvojant dviese kambaryje), įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos, teatro arba baleto bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Kelionė nr. 7 suderinta su grandiozinu Naujų metų sutikimo baliumi.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius (Automobilių kainos: Volga GAZ 24-10 — 5,500 rb., VAZ 2107 — 4,470 rb., VAZ 2106 — 4,130 rb., VAZ 21003 — 3,900 rb., VAZ 21013 — 3,360 rb.), kooperatinius butus, padedame sutvarkyti dokumentus išskvėtimams. Informacijų ir visais kelionių reikalais kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC., P.O. BOX 29163,
CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA. TELEFONAI:
(312) 471-1700 arba 471-1702.

Skrendame erdviais „FINNAIR“ lėktuvais.

FINNAIR

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

Grandinėle atvyksta...

Lietuvių tautinių šokių grupė GRANDIS, vadovaujama Irenos Smiellauskienės, pakvietė Clevelande esantį išgarsėjusį šokių ansamblį GRANDINĖLĖ, vadovaujamą Liudo Sagio, atlikti programą Chicagoje.

Koncertas įvyks š.m. balandžio 26 d., šeštadienį, 7 val. vakare Jaunimo Centre.

Apie Grandinėle galima daug ką parašyti, nes ji įsteigta 1953 m. dabartinio jos vadovo Liudo Sagio. Per Grandinės 33 veiklos metus praėjo daug jaunimo, keitėsi šokėjai, programos, tik vadovas liko tas pats - Liu-

das Sagys, talkinamas žmonos Aleksandros ir kitų tautinių papročių puoselėtojų. Grandinėle skersai-išilgai išvažinėjo visą Ameriką, Europą ir net tolimąją Australiją. Visur buvo džiaugsmingai ir šiltai sutikti, o po koncertų su padėka išleisti. Grandinės tautiniai šokiai yra užfiksuoti filmuose ir rodyti per TV.

1982 m. Grandinėle sukūrė naują studijinio pobūdžio programą, pavadintą 'Nuo Sudaužtinio iki Kupolinio'. Šioje programoje vaizduojama lietuvių tautinių šokių raida nuo kaimo bakūžės iki teatro scenos (1905-1982). Į šią programą įvestos lietuvių liaudies dainos. 'Kupolini' matė ir Chicago lietuvių visuomenė.

Prieš trejetą metų Grandinėle atliko programą 'Romėje, minint šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį. Grandinės koncertais domėjosi ne tik piligrimai, bet ir plačioji italų visuomenė, aukštieji dvasiškiai bei laikraščiai.

Į Chicago Grandinėle atvyksta su nauja, gerai paruošta programa, todėl tartina nepraleisti progos ją pamatyti ir pasidžiaugti grakščiu jaunimu.

Tautinių šokių ansamblis Grandis yra viena iš seniau-

Grandinės šokėjos ...

V. Bacevičiaus nuotr.

sių Chicagoje viekiančių tautinių šokių grupių ir praėjusiais metais buvo Grandinės svečiais Clevelande, kur buvo labai šiltai priimta. Tad ir mes, čikagiškiai, atsiųginkime gausiai dalyvaujami koncerte. Grandies ansamblio vadovė yra Irena Smiellauskienė, akordeonistai - Darius Polikaitis ir Viktoras Puodžiūnas, tėvų komitetas - Birutė Jasaitienė, pirm., Gražina Gražienė ir Rita Penčylienė.

Kartoju, Grandinės koncertas įvyks š.m. balandžio 26 d., šeštadienį, 7 val. vakare Jaunimo centre, Chicagoje. Bilietai gaunami Vaznelių Gifts International prekyboje, 2501 W. 71st St., Chicago, IL 60629, tel. 471-1424.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos pareiškimas

KUR PASLAPTIS – LIETUVOS KRIKŠTO MINĖJIMAS

Reiškiamos spaudoje nuomonės, pareiškimai, "filosofiniai" išvedžiojimai ir privačiai reiškiami įvairūs nepasitenkinimai dėl Lietuvos krikšto tikrosios datos, yra labai svarbus reikalas dėl krikščionybės priėmimo. Tą ginčijamą klausimą turėtų išspręsti bažnytinės teisės žinovai ir teologijos specialistai. Be to, klausimas, ar Vatikanas leistų Lietuvai pasirinkti jai tinkamiausią datą?..

Šiuo labai sunkiu pavergtai Lietuvai metu yra reikalinga, kad toji perėjimo iš pagonystės į krikščionybę sukaktis būtų minima toje vietoje, kur krito pirmieji pašventinto vandens lašai. O toji vieta kaip žinome, buvo Lietuvos sostinė Vilnius. Toje reikšmingoje vietoje, kur prie Neries ir Vilnelės randasi uždaryta šiuo metu katedra. Ten buvo ir šiandiena yra Lietuvos širdis.

Ten buvo pagoniškos Lietuvos svarbiausia ir garbingiausia vieta. Pradėtas teikti Lietuvai krikštas

prasidėjo sostinėje — Vilniuje. Vilnius tapo krikščionybės židinys ir gaivinant šaltinis...

Dvasiškių vadovybės pranešimas yra, kad Vilniuje nėra tinkamos šventovės, kuri sutalpintų tikinčiuosius ir svečius norinčius dalyvauti iškilmingame krikščionybės minėjime. "Filosofiniu" atžvilgiu, tokios šventovės, kuri sutalpintų visus, Vilniuje, nėra. Tokios šventovės, taip pat nėra ir Kaune. Principas yra ne bažnyčios dydyje, bei talpume. Nenoromis gaunasi išpūdis, kad artėjantį Lietuvos įėjimą į krikščionybės bendruomenę minėjimą spaudžia neaiškūs politiniai "žaidimai".

Norinčiųjų dalyvauti Lietuvos krikšto minėjime gali susidaryti tūkstančiai ir daugiau. Čia ir iškyla pagrindinis klausimas. Kodėl taip svarbus Lietuvai minėjimas nustumtas į Kauną, kuris nieko bendro neturėjo su Lietuvos krikštu? Kas nurodė? Vatikanas, Maskva ar dvasiškija?

Jeigu šis reikšmingas Lietuvai minėjimas negali būti rengiamas ten, kur jis turėtų būti, geriau jo iš viso iškilmingai nereikėtų minėti, nei švęsti. Ne vietoje jį švenčiant, Lietuvai padarysime žalą.

Kai Kanadoje, Toronte lankėsi popiežius Jonas Paulius II-sis, Toronte nebuvo tokios šventovės, kuri sutalpintų norinčius popiežiaus mišiose dalyvauti ir jį pagerbti. Dėl stokos talpos šventovės buvo parinktas sporto stadionas. Jame sutilpo visi. Lietuvoje, Lietuvos krikšto minėjimas galėtų būti rengiamas Vingio Parke, atviroje gamtoje po atviru dangumi, jis pilnai atitiktų Lietuvos krikšto pradžią, kuri prasidėjo Vilniuje gamtoje po atviru dangumi. Tuomi tikriausiai būtų patenkinti visi lietuviai.

Viso laisvojo pasaulio lietuviai ir kenčiantieji pavergtoje tėvynėje turi dėti pastangas, kad Lietuvos krikščionybės minėjimas turėtų būti minimas tik Vilniuje, Lietuvos sostinėje. To reikalauja Lietuvos garbė. Minėdami tą svarbią sukaktį kitur, save pažeminsime.

Steponas Varanka
Vilniaus Krašto
Lietuvių Sąjungos
Kanados Krašto
Valdybos Pirmininkas

Albertas Misiūnas
VKL S-gos Centro
Valdybos Pirmininkas

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Mums rašo

AR REIKĖJO REAGUOTI Į "HIGHWAY TO HEAVEN" PROGRAMĄ?

Taip reikėjo! Kada šiais laikais OSI taip rūpestingai rankioja medžiagą apie "buvusius" nacius iš lietuvių, latvių ir estų tarpo, (neskaitant ukrainiečių), ir be gėdos, gailesčio ar pagrindo juos žiauriai persekioja ir KGB paruoštais liudijimais teisia, tada mums reikia reaguoti į visus užgavimus, užpuolimus ir užkabinimus, nors ir jie kai kam atsakytų menki ir nekalti. Kada tas žmogelis atsisėdo parašyti kovo 12-tai programai skirta drama, jis ne atsitiktinai pasirinko didžiajam tos dramatos piktadariui ir anot A. Balašaitienės "sugyvuojusiam neo-naciu" pavarde — "Baltic". Tai buvo daroma su tikslu. Dabar, kada ateityje didžioji, menkai apsišvietusi, menkai suprantanti ir greitai palenkiamama Amerikos televizijos žiūrovų masė skaitys laikraščiuose apie apkaltinamus "baltic" kilmės "nacius", (ir anot OSI jų bus labai daug), ką manote jie prisimins? Taip, jie prisimins tą charakterį iš "Highway to Heaven" dramatos kurio pavardė buvo "Baltic".

Kad kas nors iš mūsų tarpo dar galvoja kad ši pavardė buvo atsitiktinai parinkta, ir naudojama be jokio tikslo, turi būti ne tik labai naivūs bet ir pavojingi akli. Gal ir tik dėl tokios galvosenos, mums lietuviams per amžius taip lengva ant galvos malkas skaldyti. Ne tik kad mes leidžiam jas mums ant galvos skaldyti, bet mums dar bando įtikinėti, kad tai niekis, kad tai smulkmena.

Taip, mums reikėjo reaguoti, tik ne taip jau tyliai ir mandagiai...

Nijolė von Kiparski
Montville, Ohio

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION 1986

Siūlo sutaupyti keliaujant į LIETUVĄ, per Kanadą, pigiausia kaina tik U.S. \$999.00. Kelionių ilgis nuo 7 iki 23 dienų. Ilgiausias laikas Lietuvoje — 11 dienų!!!

(kelionių kainas įskaityta skridimais patogiomis oro linijomis, aplankant gražiausius Europos miestus; viešbučiai, transportas, maistas, ekskursijos bei kiti patarnavimai.)

Išvykimo datos:		Kviečiame teirautis smulkesnių informacijų	
Gegužės 13	Liepos 10	Rugsėjo 3,	
Gegužės 28	Liepos 16,	Spalio 2,	
Liepos 3	Rugpjūčio 14	Gruodžio 26	

GERIAUSIOS ATSOSTOGOS KANADOJE "EXPO 86"!!!

Rugpjūčio 8 d. organizuojama aštuonių dienų ekskursija į šį nepakartojamą renginį. **KELIONĖS KAINA: US \$599.00**, įskaitant skridimus iš Toronto ir atgal, viešbučius, 3 dienų pasą į "EXPO 86", spalvotą informacijos knygą, nuotaikingus pietus pramoginiame laive, 2 dienų kelionę autobusu, lydimą patyrusio vadovo, aplankant gražiausias Vakarų Kanados vietas. Norintiems vyksti į "Expo 86" kitomis datomis galime pasiūlyti įvairių idomių maršrutų. Viso pasaulio dėmesys nukreiptas į "EXPO 86", tad vietų skaičius ribotas. Skubėkite užsisakyti vietas dabar!

Mūsų biuras:

- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas pasaulio šalis.
- Priima užsakymus nupirkti giminėms automobilius tiesiogiai iš Kanados pagal nurodytą adresą.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas. Smulkesnės informacijos teikia

AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:
1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060 Telex 06-986766 TOR

7 metai pirmaujančios Kanadoje, lietuvių kelionių biuro registracijos numeris 2159872.

AGONIJA - anglų kalba

Anatolijus Kairys

Agonija -- graikų kalbos žodis reiškia beviltišką žmogaus, organizacijos, valstybės ar epochos kovą su giltine, bet kokio dar gyvo organizmo imtynes su gyvąja realybe prieš atiduodant pasutinį atsikvėpimą -- tai yra organinės sistemos pastangos įveikti neišvengiamai artėjančią mirtį.

Cia mes kalbame apie Lietuvos valstybės agoniją - keturių milijonų tautos kovą su militarinės galybės paskutuota mirtimi. Tai paskutiniųjų Lietuvos nepriklausomybės trijų savaičių merdėjimas. Gyvybė pralaimėta, nes ji turėjo būti pralaimėta. Pasirinkimo nebuvo -- buvo tik pastangos merdėjimą prailginti. Vienas iškiliausių išeivijos rašytojų, Jurgis Gliuda 1965 metais literatūriniu stiliumi įamžino mūsų valstybės agoniją, jos paskutines dienas 1940 m. pavasarį, 500 pusl. knygoje.

Pirmoji AGONIJOS laida buvo išpirkta rekordiniu laiku - per 90 dienų! Todėl Vilties leidykla išleido II-ą Agonijos laidą 1970 metais. Nors Agonija klasifikuota 'romanu' ir parašyta įžvalgiu intriguojančiu stiliumi, pavairinta romantiškais nuotykiiais bei politiniu interesu, tačiau jau pirmuose puslapiuose iškyla memuarinis politinis-biografinis momentas. Istorinių įvykių raida, tarytum banguojanti karo veiksmais žemė - Paryžius-Berlynas-Kaunas-Maskva ir atgal - skaitytojui aišku, kad Kaunas bus nušluotas nuo

žemės paviršiaus, nes per silpnas atsilaikyti karinei invazijai. Kiekviena scena dvelkia Kremliaus politiniu šantažu, oficialiu kalbos patosu, garantuota mirtimi ... Valandų klausimas! Sunku mirti žmogui, dar sunkiau valstybei. Dedamos pastangos išgelbėti, bet tik 'pro forma', nes ir Lietuvos vyrams buvo aišku, kad išgelbėti negalima to, kas jau nebeišgelbstimai žūsta laiko repelėse ...

Jaunų savanorių iškovota laisvė, tautos stipriųjų protų suorganizuota valstybinė sistema žlunga prieš tautos akis. Knygoje atsidedingia kraupūs vaizdai, jaučiamas pažeminimas, ypač kai tautos vyrai vienas po kito, delegacijos vyksta į Kremlį ir 'tariasi', ilgomis nemigo naktimis ten laukia prie durų įvairiuose ministerijų laukia muosiuose, priimami 11-12 val. nakties, beveik keliais šliaužia prašydami prailginti terminą suieškoti 'kaltininkus', rusų kareivių 'grobiukus', prisiima visas 'kaltes', kada dabar, po 45 metų ir dokumentų šviesos, matome, jog tai buvo vaidinamas farsas, kone groteska stiprios valstybės prieš silpną: beviltiškos kelionės į Maskvą, nereikšmingi dialogai, komunistinės marionetės vietoje gyvų aktorių, galinčių savarankiškai galvoti ir veikti, suplanuotas iš anksto Kremliaus politinėje virtuvėje, o visa kita - 'viešas forumas' parodyti, kad ne vilkas kaltas, o ėriukas, todėl jis vertas suėsti ...

Skaitytojas mato ministerių bei įvairių delegacijų konvulsijas, krūpčiojimus vaikstant ilgais ir tamsiais Kremliaus koridoriais pas Molotovą, Višinskį ar Staliną bei kitus Lietuvos valstybės duobkasių, jauti beveik pataloginę baimę - nieko gero nebus ... Pasikalbėjimai nedraugiški, užgaulūs, berniški, Molotovas nuolat aprėkia Merkį ar Urbšį ... Šis istorinis farsas tarptautinėje scenoje vargu turi atitikmenį - nėra su kuo palyginti. Beveik kiekvienoje audiencijoje girdėti pigus žaidimas žodžiais, politinis sarkazmas, moralinis sadizmas - noras auką numarinti kuo skaudžiau!

Nors daug faktų mums, vyresniesiems, yra žinoma, kai kas žinoma ir viduriniams kartai, tačiau Agonijoje įvykiai dėstomi chronologiškai ir tvarkingai, faktas po fakto nuosekliai, įvykis po įvykio, ultimatumas po ultimatumo, dienomis, valandomis, minutėmis ... Kas važiavo į Maskvą ir kada, delegacijų sąsatai, problemos, ministerijų posėdžiai, rekomendacijos, sugestijos ... Pav. vietoje skubios audiencijos Lietuvos delegacija gavo 6 bilietus į operą Maskvos didžiąjame teatre ... Kokia ironija! Arba kada vienas aukštas sovietų pareigūnas užtikrina, kad tarp Lietuvos ir Sovietų Rusijos egzistuoja geriausi santykiai, po dviejų valandų Molotovas, priėmęs Merkį piktu balsu sušunka - 'Pone ministeri, nustokite vaidinti kvaili!' (18 psl.).

Agonija, pasirodanti anglų kalba dvidešimt metų po lietuviškosios, išeina pačiu laiku, kone pavėluotai. Ji turėtų sukelti neeilinį dėmesį jaunojoje mūsų kartoje, jau nebeskaitančioje lietuviškai. Tai būtų jiems lyg ir politinių mokslų vadovas po tėvų žemę, liečias specialiai tą bausių Lietuvos laikotarpį. Lietuvos nepriklausomybė nėra atsieta nuo kitų Europos tautų ir valstybių likimo, karo su Vokietija ir Sovietų Rusija. Lietuvos laisvės mirtis tampriai surišta su kitų Rytų Europos tautų laisvės praradimu. Kas buvo skirta Lietuvai, analogiškai tą patį pergyveno Lenkija, Latvija, Estija, Balkanų valstybės ... Tėvai turėtų rekomenduoti savo lietuviškai nebeskaitančiam jaunimui šią knygą.

AGONIJA nepaprastai vertinga knyga, parašyta aiškia kalba, gerai išversta, lengvai skaitoma, gražiai išleista. Iš Agonijos vaizdų kiekvienas skaitytojas sužinos kokių būdu jo tėvų kraštas neteko laisvės, kokiomis priemonėmis Lietuvos suverenumas panaikintas, kokios tarptautinės politikų machi-

nacijos privertė Lietuvos kraštą atiduoti sovietams, kokiomis apgavystėmis okupacija buvo 'legalizuota', valstybė prijungta prie Rusijos ir pan.

AGONIJA į anglų kalbą vertė dr. Jonas Zdanys, išleido Lietuvos šaulių Sąjunga Tremtyje. Knyga labai

rekomenduotina visiems, o labiausiai jaunimui ir sveimtaučiams. Kaina 12 dol. .

THE AGONY, by Jurgis Gliuda, translated from the Lithuanian by Jonas Zdanys, published by Lithuanian National Guard in Exile 1985.

Lituanistikos Katedra
The Endowed Chair
of Lithuanian Studies
University of Illinois
at Chicago

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos 1986 m. vasario mėnesį:

1,735 dol. a.a. Charles Zerr atminimui -- po 200 dol.: The Boston Company, per William J. Nutt; Po 100 dol.: Mary Davis ir Ollie Cherniaivsky; Officers and Directors -- Indiana National Corp.; Po 50 dol.: Viktoras ir Leonora Balten, Huntingdon Valley, PA; Lewis ir Mildred Beck, Myrtle Beach, SC; Richard Boylan, Devon, PA; Ernest Darian, Ambler, PA; Dr. James Gaiser ir Carol Stoker, Uniondale, PA; V. B. Majauskai ir I. Vaitkus, Westmont, IL; Putinas ir Aniliora Mašalaiciiai, Wayne, PA, Alfred ir Donna McClymont, Wayne, PA; F. E. Mygatt, III, Wilmington, DE; O. ir K. Pliuškoniai, Huntingdon Valley, PA. Po 35 dol.: Rimvydas ir Dalia Jakai, Norristown, PA; Natalie Kowalchuk, Philadelphia, PA; Ed. Mitten, Rosemont, PA. Po 25 dol.: Feliksas Andriūnas, Wyncote, PA; Robert Crouse, Prospect Park, PA; Algis ir Julia Dantai, Jenkintown, PA; Gediminas ir Darija Dragūnai, Philadelphia, PA; John Easton, Jr., Ambler, PA; Algimantas ir Teresė Gečiai, Philadelphia, PA; Algimantas ir Virginija Gureckai, Oxon Hill, MD; M. D. Kowalchuk, Miami Beach, FL; Anthony Novasaitis, Jr., Philadelphia, PA; Rimantas ir Jūratė Stirbiai, Philadelphia, PA. Po 20 dol.: Vytas ir Danutė Bartašiai, Mt. Laurel, NJ; Alexander ir Joann Danta, Philadelphia, PA; Antanas Gailiūšis, Philadelphia, PA; R. Gavaliai, Valley Forge, PA; Kazys ir Kunigunda Gudėnai, Medford Lakes, NJ; Edward Hewitt, Sharon Hill, PA; Snieguolė Jurškytė, Philadelphia, PA; Antanas ir Roma Krusinskai, Churchville, PA; V. ir P. Makarauskai, Philadelphia, PA; John ir Candice Stikloriai, Wallingford, PA; Jonas ir Taiga Stikloriai, Philadelphia, PA; Gediminas ir Danutė Surdenai, Blackwood, NY; Vytautas ir Bronė Volertai, Delran, NJ. Po 15 dol.: Jonas Morkūnas, Philadelphia, PA. Po 10 dol.: B. ir A. Jacono, Philadelphia, PA; Kathleen Gillespie, Philadelphia, PA; Mary Ann Lepera, Plymouth Meeting, PA; Annie Morgalis, Minersville, PA; E. ir D. Radžiai, Blue Bell, PA; R. ir A. Tautkai, Mt. Laurel, NJ; B. Vaskaitis, Philadelphia, PA. Po 5 dol. John Zerr mokslo draugai aukojo: Harrison Butler, Michael Cataldo, Daniel Dreisbach, Joanne Gaeve, John Gilbert, Troy Grandel, Robert Gundlach, Fred Heyman, Abby Horowitz, Richard Hutchison, David Jaskoviak, Edward Jefferson, Holly Kellis, David Kennedy, Richard MacDonald, Darlene Marquette, Susan McClusky, Megan McCrear, Maureen McGreevey, Lawrence Narcisi, Nick Poduslenko, Peter Schankowitz, Susan Sellers, Sharon Suleta, Tito Vargas, Joseph Weismuth, Robin Zaremski.

500 dol. Alfonsas ir Valė Jezukevičiai, Worcester, MA.

300 dol. Detroito Lietuvių Kultūros klubas, per Stefaniją Kauneliene (iš viso 400 dol.).

250 dol. Aida Maurukas Gerbec, Columbus, OH.

200 dol. Justinas Liaukus, St. Petersburg Beach, FL (iš viso 550 dol.).

100 dol. Stasė Gofensienė, Brockton, MA; a.a. Grinavage šeimos

atminimui -- Joseph Grinerich, Mahanoy City, PA; Knights of Lithuania, Council 50, per Anne Meskins; Knights of Lithuania, Council 61, per Joseph Balutis; Knights of Lithuania, Council 86, per William Mikelionis; Knights of Lithuania, Council 140, per John Branolt; Helen Lazarus, Baltimore, MD; kun. John E. Rekteraitis, New Britain, CT; Vacys ir Ona Rociūnai, Independence, OH.

75 dol. Kostas ir Jadvyga Dočkai, Cicero, IL.

50 dol. Petras ir Natalija Bieliniai, Cleveland, OH (iš viso 90 dol.); Petras ir Jadvyga Gruodžiai, Chicago, IL (iš viso 100 dol.); Juozas Jakštas, Lakewood, OH (iš viso 1,015 dol.); dr. Antanas Juzaitis, Plymouth Meeting, PA; Knights of Lithuania, Council 3, per Margaret Petronis; Knights of Lithuania, Council 26, per Theodore Pinkus; Jerry Nauyokas, Pittsburgh, PA; Frank ir Irene Petrauskas, Syracuse, NY; Agota Šuopienė, Chicago, IL (iš viso 75 dol.).

30 dol. a.a. Kazimiero Sabalio atminimui -- Alfonsas ir Ona Kinduriai, Gulfport, FL (iš viso 1,030 dol.).

25 dol. Saulius ir Daina Čyvai, Salem, MA (iš viso 80 dol.); Lithuanian Craftsmen Club, Chicago, IL -- per Stanley Strokas.

20 dol. Knights of Lithuania, Council 96, per Frances Petkus; a.a. Kazimiero Sabalio atminimui -- Ona Rinkienė, St. Petersburg, FL (iš viso 170 dol.); kun. Jonas Velutis, Chicago, IL (iš viso 120 dol.).

10 dol. Joseph ir Helen Balutis, Ridgefield Park, NJ; Povilas ir Ona Banjonai, Cleveland, OH; Vytautas Gružas, N. Haledon, NJ; Knights of Lithuania, Council 72, per Irene Grikenis; Knights of Lithuania, Council 109, per Mary Rusas Kober; Petras Milašius, Cleveland, OH (iš viso 2,010 dol.); Ona Preikštienė, Riveredge, NJ; a.a. Zigmo Rudaicio atminimui -- Marcella Rudaitis, Miami Beach, FL; Albertas ir Irena Sušinskai, Cleveland, OH (iš viso 60 dol.).

5 dol. Vincas ir Liuda Apaniai, Cleveland, OH; Sophie Carlyle, New Kensington, PA; Kazys ir Leokadija Gaizūčiai, Cleveland, OH; Algis ir Irena Gedriai, Richmond Heights, OH; Juozas ir Marija Mikonai, Richmond Heights, OH (iš viso 1,005 dol.).

Aukų vasario mėnesį surinko:

JAV LB Cicerio apylinkė, per Oną Venclovienę 75 dol. (iš viso 775 dol.); JAV LB Cleveland apylinkė, per Vincą Četį 200 dol. (iš viso 784 dol.); JAV LB Philadelphia apylinkė 1,735 dol. (iš viso 2,825 dol.).

PLB Fondo vadovybė nuoširdžiai dėkoja visiems Lituanistikos katedros rėmėjams. Lešų telkimo vėjus sėkmingai vyksta ir kviečiame visus prisidėti prie Lituanistikos katedros steigimo. 1986 m. vasario mėnesio 28 d. Lit. katedros išde buvo \$484,750.42. Dar reikia surinkti \$115,249.58. Čekius prašome rašyti ir siųsti: Lituanistikos katedra arba Lithuanian World Community Foundation, 5620 S. Claremont Avenue, Chicago, IL 60636.

Vytautas Kamantas
PLB Fondo pirmininkas

Nijolė Balzarienė
PLB Fondo reikalų vedėja

DOVANŲ PARDUOTUVĖ

PATRIA

2646 West 71st Street,
Chicago, Ill. 60629

Gintarai, tautodailė, laikrodžiai, brangenybės, TV, elektronika, pardavimas ir taisymas.

Savininkai Fr. ir A. Šluta,
telef. (312) 778-2100

ĮSIGYKITE ŠIUOS LEIDINIUS

- ☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 37 tomai \$370.00
- ☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS 37-tas tomas \$ 35.00
- Anksčiau užsisakiusiems -- \$33.50
- ☐ ENCYCLOPEDIA LITUANICA, 6 tomai \$150.00
- ☐ VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, 6 tomai \$ 35.00
- ☐ Signataro PETRO KLIMO "Iš mano atsiminimų" ... \$ 13.25
- ☐ Prez. A. SMETONOS raštai "Pasakyta parašyta" \$ 11.25

J. KAPOČIUS, P.O. BOX 95, SO. BOSTON, MA 02127, USA

----- Iškirpti. Užsakymus ir mokėstį siųsti JAV doleriais -----

Vardas, Pavardė

Adresas

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

POPIETĖ SU TAUTOS FONDO PIRMININKU J. GIEDRAIČIU

Š. m. balandžio 13 d. 12:15 val. šv. Antano parapijos svetainėje, Tautos Fondo atstovybė Michigano valstijoje ruošia vaišes.

Programoje Tautos Fondo pirmininko Juzo Giedraičio pranešimas, jaunos pianistės Audronės Mingėlaitės račitalis ir Tautos Fondo aukotojams padėkos žymenų įteikimas, po to vaišės-pietūs.

Pietums bilietus galima įsigyti svetainėje ir pas platintojus: Lidiją Mingėlienę tel. 268-2941, Mykolą Abarių tel. 565-7502 ir Vincą Tamošiūną tel. 843-6027.

Ta pačia proga bus galima apžiūrėti Tautos veiklos apžvalgą, kurią paruoš Algirdas Vaitiekaitis. Kviečia ir laukia rengėjai.

BALFO MINĖJIMAS ŠVIESOJUOSTĖJE

Kovo 23 d. Algis Zaprackas šv. Antano parapijos salėje rodė šviesojuostėje (Video) Balfo 76 skyriaus įvykusio 1985 m. lapkričio 29 d. Kultūros centre 40 metų sukakties paminėjimą. Tai buvo gera proga vėl išgirsti Los Angeles inž. vyrų kvarteto gražias dainas. Ypač džiaugėsi tie, kurie tame minėjime dalyvauti negalėjo.

DARIAUS-GIRĖNO KLUBO SUSIRINKIMAS

Dariaus-Girėno klubo metinis susirinkimas įvyko

kovo 23 d. klubo svetainėje. Atsistojimu ir tylos minute buvo pagerbti mirę klubo nariai, ir padaryta klubo veiklos apžvalga.

Į valdybą išrinkti: Albinas Bliūdžius, Algis Zaprackas, Stanley Methews, Antanas Vaitiekus, Klemanas Urbšaitis ir Stasys Račiukaitis. Į revizijos komisiją: Česys Šadeika, Juozas Kinčius ir Bronius Valiukėnas. Į klubą priimti 7 nauji nariai. Susirinkimą pravedė, praėjusio susirinkimo protokolą perskaitė ir klubo veiklos apžvalgą padarė pirmininkas Edvardas Milkauskas, sekretoriavo Stanley Methews.

KASOS SKYRIUS

Detroite atidarytas ir jau veikia Federalinės Kredito Unijos "Kasos" skyrius, 24225 W. 9 Mile Rd., Southfield, Detroito priemiestyje. Skyriui vadovauja Gailutė Anužytė-Dėdinienė, kuri kovo 23 d. šv. Antano parapijos salėje esančius supažindino su skyriaus veikla ir visus pavaišino kava ir pyragaičiais. Kasa atidaryta 6 dienas savaitėje. Kasos tel. (313) 350-2944. Kasa atlieka visas bankinės operacijas.

• Radijo klubo "Lietuvių Balsas" pirmininkui Kazui Gogeliui pasitraukus iš pirmininko pareigų, pirmininko pareigas perėmė klubo valdybos narys specialioms reikalam dr. Algis Barauskas.

A. A. Galia Žilionienė

A.A. Galia Žilionienė atsisveikinus

Emilja Čekienė

Kiekvienais metais mums atneša malonių staigmenų ir liūdny įvykių. Prie pačių liūdniausių įvykių priklauso žmogaus iškeliavimas į amžinybę. Šių metų pradžioje sausio 8 dieną savo namuose New Yorke negrįžtamai iškeliavo Galia Geibavičiūtė-Žilionienė, Ričardo ir Marijos Geibavičių duktė prieš keletą mėnesių mirusio buvusio Lietuvos diplomato a. a. Petro Žilionio žmona.

Ji gimė 1912 m. gegužės 30 dieną. Saulės gimnaziją baigė Kaune ir 1930 m. mokslą tęsti išvyko į Viena. Austrijoje Konsovalarinėje Akademijoje. Baigus šią Akademiją studijavo teisę Kauno Vytauto Didžiojo Universitete.

1935 m. buvo paskirta į Stockholmo Pasiuntinyste Švedijoje ir 1936 m. ištekojo už Pasiuntinystės patarėjo Petro Žilionio ir grįžo į Lietuvą, kur toliau tęsė darbą Užsienio Reikalų Ministerijoje iki antrosios sovietų okupacijos.

Nuo 1945 metų iki 1951 Žilionių šeima su dukrele Egle gyveno Konstancoje. Atvykusi į Jungtines Amerikos Valstybes Galia įsigijo bibliotekininkės magistro laipsnį Rutgers universitete, N. J. ir įstojo į Donnell svetimų kalbų biblioteką New Yorke (Public Library). Ten dirbo 25 metus kaip skyriaus svetimom kalbom vedėja. Jos pastangomis biblioteka įsigijo daug lietuviškų ir angliškų knygų apie Lietuvą.

1958 m. G. Žilionienė įsijungė į lietuvių moterų veiklą, o 1963 m. buvo išrinkta Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininke ir pakaitomis su estų ir latvių moterimis vadovavo apie 10 metų. Per tą laiką ji atsto-

vavo lietuves ir pabaltietes ir General Federation of Women's Clubs suvažiavimuose.

1972 m. GFWC pakvietė ją į valdybą ir paskyrė savo atstove-ryšininke prie Jungtinių Tautų. Tai seniausia tarptautinė moterų organizacija turinti daugiau 10 milijonų narių 47-se valstybėse: Šiaurės ir Pietų Amerikoje, Europoje, Australijoje, Azijoje ir Afrikoje. Jos centras yra Washington. Šiais metais ji vėl buvo pakviesta į GFWC valdybą ir paskirta tos organizacijos atstove prie Jungtinių Tautų.

Galia Žilionienė buvo plačiai žinoma veikėja lietuvių ir svetimtųjų tarpe todėl paskutiniame atsisveikinime New Yorke dalyvavo ir maldas sukalbėjo vyskupas Paulius Baltakis, OFM ir kun. Jonas Pakalniškis. Apieškimą bažnyčios klebonas, atsisveikinimo žodį tarė Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis, organizacijų atstovai-vės,

atsilankė labai daug žmonių iš artimų ir tolimiausių apylinkių.

Giliam nuliūdime liko duktė Eglė su vyru Vytautu Dudėnu, sesuo Valė Šimkienė Australijoje ir kiti giminės.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

P. Kaunas, Cleveland .. 1.00
K. Sušinskas, Lockport 3.00
V. Banevičius, Phila. 3.00
J. Sakas, Baltimore 3.00
Vl. Žilinskas, Treasur Isl. svainio a. a. Mykolo
Gurecko atminimui 25.00
J. Dunčia, Southfield 5.00
J. Šulaitis,
La Grange Park 8.00
A. Krulikienė,
St. Petersburg 3.00
J. Žostautas,
Redington Beach 8.00
A. Aglinskas, Chicago .. 3.00
H. Bajalis, Los Angeles 8.00
D. Šukelis, N. Buffalo 15.00
J. Saladzius, Rochester 13.00
I. Kučiauskas,
Baltimore 8.00
LMF Philadelphijos
klubas 25.00
T. Sperauskas, Glen Cove 8.00
E. Gibišas, Chicago 3.00
V. Kazlauskas,
Los Angeles 3.00
B. Siliūnas, Chicago 8.00
L. Keženius, Willowick .. 3.00
E. Balčiūnienė, Delran .. 1.00
J. Paškus,
Pompano Beach 3.00
Wm. Žiogas, Orfield 8.00
R. Karlove, Glenview 8.00
H. Chvedukas, Toronto .. 8.00
M. Rumbaitis, Ponce Inlet 13.00
J. P. Nasvytis, Avon 23.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

GOVERNMENT JOBS
\$16,040-\$59,230/year. Now Hiring.
Call 805-687-6000, Ext. R-5823 for current federal list. (12-19)

"Amber Holidays"

1986 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ

Gegužės 7 — 1344.00	Rugpjūčio 14 — 1555.00
Gegužės 20 — 1665.00	Rugsėjo 2 — 1885.00
Birželio 18 — 1539.00	Rugsėjo 17 — 1421.00
Liepos 16 — 1731.00	Spalio 1 — 1538.00
Liepos 21 — 1348.00	Gruodžio 26 — 1476.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite 1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Istaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
CAROL BAGGOTT
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
HOWARD TURNER — Attorney
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

Kun. Petro Urbaičio triguba sukaktis

Kunigas – misijonierius Petras Urbaitis šiais metais švenčia trigubą jubiliejų: 75 metai amžiaus, 55 metai kaip salezietis ir 45 metai kaip kunigas, iš jų 7 pastutiniai metai praleisti Brazilijoje.

Neseniai "Boletin Salesiano" turėjo su juo išsamų pasikalbėjimą. Jo turinį norime suglausti perduoti Dirvos skaitytojams.

Jubiliatas pasakoja:

"Visi teturime vieną motiną ir tikrai vieną tėvynę, kurias mylime. Dėkoju Dievui, kad Jis davė man motiną Angele (ji tikrai verta to vardo), kuri mirė jauna, ir mano tėvą Kazimierą, kuris išlaikė šeimą su vienuolika vaikų.

Mūsų šeimyna, iš tikrųjų, yra lietuviškai amerikoniška, nes iš vienuolikos vaikų šeši sūnūs ir dvi dukterys gimė JAV. Atsirado du blokai brolių, atskirtų nuo vienas kito geležine uždanga, o tai dėl dabartinės politinės laisvės stokos. Buvau priešpaskutinis gimęs Lietuvoje, šėduvos parapijoje ir valsčiuje, 1911 metais.

Vieniems sunkus bandymas, kitų priimtas su meile, tai šeimos išblaškymas. Jis man neleido būti arti, kai mirė devyni mūsų šeimos nariai. Bet tatai irgi stiprina viltį vėl susitikti mūsų dangiškoje tėvynėje".

Jubiliatas kalba apie savo dvasinį pašaukimą:

"Kada aš lankiau gimnaziją, sužinojau apie lietuvišką Saleziečių Institutą Italijoje. 1928 m. aš su kitais 30 lietuvių aspirantų išvykome į tą šalį. Baigęs noviciatą Villa Moglia, Piemonte (Italijoje), paprasčiau savo viršininkų mane pasiūsti į Rio Negro misiją Brazilijoje. Mano vyriausybė, kuri jau turėjo visą eilę prašymų į Rio Negro ir mažai į Kiniją, patarė man pakeisti pasirinkimą. Taip ir atsitiko.

"Praleidau 20 metų — karų, partizanų kovų, revoliucijų ir persekiojimo Kinijoje. Iš jų dvejus metus, nuo 1949 iki 1951 metų, praleidau su komunistais, būdamas namų arešte, tris kartus kalinamas, 17 kartų tardomas ir pergyvendamas daug nuotykių. Kada mano sveikata jau nebegalėjo priešintis, vadai nutarė mane ištremti, net reikalaudami, kad prisipažinčiau buvęs 'amerikiečių šnipas', neskaitant kitų kaltinimų.

"Anais laikais, kai Mao-Tse-Tung buvo valdžios viršūnėje, Kinija virto didele koncentracijos stovykla, atskirta nuo pasaulio. Nuo 1949 iki 1955 metų, ar dar kiek vėliau, kiekvienas kaimas turėjo vieną ar kelis liaudies kalėjimus, kad 'perauklėtų' milijonus gyventojų — disidentų. Viena iš

Misionierius kun. Petras Urbaitis, atšventęs 75 metų amžiaus sukaktį.

trijų kalėjimų, kuriame aš buvau laikomas, vadinamame Lok-Lok-Cjong, Kantonio mieste, daugiau negu 20 kalinių turėjo sutilpti viintelėje 4x6 m. dydžio kameroje be jokių higienos sąlygų, dieną ir naktį sargybinių saugojami. 'Pamokslai', kuriuos mums skirdavo, visuomet baigdavosi grąsinimu mirtim. Mirtis vaikščiojo per išgąsdintą Kiniją, nusinešdama maždaug 100 milijonų aukų.

"Atsimenu, kaip pirmame tėvų jėzuitų namuose įtaisyta kalėjime, vieną dieną gavome laikraštį su Mao-Tse-Tungo pasirašytu įsakymu. Didysis vadas 'Rytų Geradaris' (tą reiškia žodžiai (Tse-Tung) davė įsakymą vietinei valdžiai likviduoti kuo skubiausiai tam tikrus liaudies priešus, kurie, sudarydami 5% gyventojų, buvo įsimašę jų tarpan. Būdamas svetimšalis, likau mažiau išgąsdintas, bet kalėjimo draugų tarpe pastebėjau nuliūdimą, nes jie manė diktatoriaus įsakymu būsią nužudyti, nesilaikant jokių teisinių formalumų — tik, kad būtų įvykdytas diktatoriaus įsakymas.

"Tai buvo neįtikėtini teroro metai, ypačiai labiau susipratusiai kinų tautos daliai, kurie galėjo, žinojo ar turėjo kiek daugiau, negu kiti: buvę gubernatoriai, kariškiai, savininkai, įmonininkai, pirkliai ir kiti labiau kvalifikuoti žmonės. Kultūrinė revoliucija, kuri tęsėsi maždaug 10 metų, pasibaigė revoliucija be kultūros ir prieš kultūrą, naudojant despotiškiausias priemones, kokias tik galima įsivaizduoti. Ji visai neatsižvelgė į asmenis, įstai-

gas ar tradicijas, vertus didžiausios pagarbos. Tai buvo legalizuotas teroras. Dabar su dideliu įtempimu Kinija stengiasi pataisyti tą didelę žalą, kurią padarė ši neįlemta revoliucija.

"Buvo sunku spirtis prieš priespaudą. Tačiau Dievas ir daugelio draugų maldos padėjo man tame ugningame bandyme. Mes ir toliau tęsiame pagalbą Kinijoje, kurioje dabar atsidaro vartai misionieriams. Atrodytų, kad komunistinė Kinija keičiasi gerojėn pusėn. Ji jau nebesisikliauja brutaliu materializmu. Jai reikalingas dvasinis prisikėlimas."

Kun. Urbaitis suminėjo du sunkumus, kuriuos turi nugalėti misionieriai: kalba, kuri yra tikrai komplikuota, ir kinų širdis ir jų galvosena. Jis mano, kad iš to milžiniško krašto galima pasimokyti bet kurios formos eikvojimo, ypač maisto produktų srityje, ir pagalbos, kurią teikia esperanto kalba, artindama ir jungdama širdis bei protus.

Baigdamas pasikalbėjimą, salezietis Tėvas Urbaitis papasakojo apie savo misionierišką veiklą Europoje ir kitose pasaulio dalyse, lietuvių tarpe:

"1951 metų gegužės mėnesį grįžau Europon, ne Lietuvon. Pradėjau darbą Italijoje, Castelnuovo Don Bosco, Asti, Institute Paterno, padėdamas jauniems lietuviams pabėgėliams. Nuo 1952 iki 1968 metų dirbau tame Institute. Kad sutelkus lėšų jaunuoliams išlaikyti, turėjau vykti į kitus kraštus ir kontinentus: į JAV, Kanadą ir Australiją, veždamas ir parduodamas didelį skaičių knygų,

LAISVĖS VARPO GIMTADIENIS

Petro Viščinio suorganizuota ir vedama lietuvių radijo programa "Laisvės Varpas" darbą pradėjo 1954 m. kovo 7 d. Taigi, šiomet tą dieną jis minėjo savo 33-čiąjį gimtadienį. Per tuos 33 metus Laisvės Varpo veikla ėjo ir tebeina trimis kryptimis.

1. Sekmadieniais kultūrinio pobūdžio radijo programos lietuvių ir anglų kalbomis.

2. Specialios programos anglų kalba Vasario 16-sios ir Tragiškųjų birželio baisių įvykių sukakties proga amerikiečių visuomenei.

3. Kultūriniai renginiai šūkiu: "Pažinkime ir remkime savo talentus".

Sekmadieniais radijo programose Laisvės Varpas kelia įvairias mūsų visuomeninio ir kultūrinio pobūdžio problemas, plačiai nušviečia kovos dėl Lietuvos laisvės reikalus, duoda geros lietuviškos muzikos. Specialiomis radijo progra-

momis jis informuoja amerikiečių visuomenę apie neteisėtą Lietuvos okupaciją ir lietuvių tautos vedamą kovą dėl laisvės. O kultūriniais renginiais siekiama stiprinti lietuvių, kurios likimas atsiremia į mūsų kultūrinės vertybės, jų pažinimą ir įsisavinimą, vysk. A. Baranausko sukaktis, Kipro Petrausko sukaktis, komp. J. Gaidelio mirties sukaktis, Klaipėdos sukilimo sukaktis, Vasario 16-jį, be to, pasirūpina dvejomis specialiomis radijo programomis anglų kalba amerikiečių visuomenei Vasario 16-sios proga.

Laisvės Varpo 33-sis gimtadienis bus paminėtas pavasarinio koncertu, rengiamu balandžio 6 d. 3 val. po pietų. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Tai bus jau 53-čias Laisvės Varpo tos rūšies renginys. Jame programą atliks dainininkė Slava Žiemelytė, smuikininkė Regina Bankienė ir pianistas Jonas Govėdas. Visi iš Toronto, Kanados.

Laisvės Varpas atlieka gražų ir vertingą darbą lietuvių išlaikymo, o taip pat ir papuliarinime Lietuvos reikalu amerikiečių tarpe. Tas Lietuvos bylos reikalui yra labai svarbu. Juo daugiau draugų, tuo mums geriau. O toks supažindinimas su mūsų reikalais amerikiečių daro juos mūsų draugais.

PARENGIMAI

• Balandžio 6 d. Laisvės Varpo pavasarinis renginys.

• Balandžio 13 d. Minkų radijo valandos 52 metų sukaktuvinis renginys. Programą atliks "Berželio" tautinių šokių grupė iš Hartfordo, Conn. Grupės vadovė Dalia Dzikienė. Atliks vaidinimėlį "Kelias į Lietuvą aplink pasaulį".

• Balandžio 20 d. 3 val. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos salėje įvyks muzikos ir literatūros popietė, kurioje dalyvaus mūsų žymusis poetas Bernardas Brazdžionis.

Laisvės Varpo radijo programos vedėjas Petras Viščinis su aktore Aleksandra Gustaitiene. K. Daugėlos nuotr.

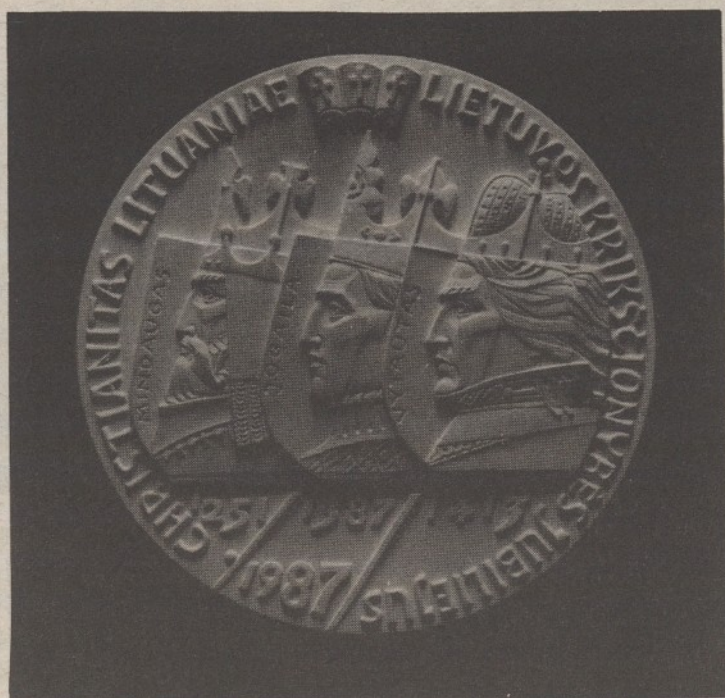
Jubiliejaus belaukiant

Emilija Čekienė

Jau sulaukėme labai didelių ir garbingų lietuviams brangių sukakčių: Lietuvos istorinių įvykių, ilgo amžiaus lietuvių organizacijų išeivijoje ir nusipelnusių asmenų tėvynei Lietuvai atliktais darbais. Tuos įvykius stengiamės galimai garbingiau paminėti. Jais ypač buvo turtingi praeitį, metai, tačiau vieno ir bene paties didžiausio minėjimo dar laukiame 1987 metais. Tai Lietuvos krikšto 600 metų sukaktis. Minėjimas jau pradedamas organizuoti specialaus komiteto iš viso pasaulio lietuvių, kurio vadovu yra vyskupas Paulius Baltakis, OFM, o vykdomuoju pirmininku Jonas Kavaliūnas.

Be įvairių kitų minėjimo garsinimui priemonių nutarta sukurti ir galimai daugiausia išplatinti Lietuvos Krikščionybės jubiliejui paminėti specialų medalį. Loreta Stukienė, buvusi Lietuvos Vyčių pirmininkė, dabar šiame komitete Vyčių atstovė pakviesta sutiko rūpintis medalio išleidimu ir jo platinimu. Medalio išvaizda sutarta su dailininku Vytautu Kašuba, kuris savo darbais yra gerai žinomas ne vien New Yorke, bet ir kituose kontinentuose, kur buvo surengtos jo darbų parodos: Paryžiuje, Tokyje ir gimtajame krašte Lietuvoje pasaulinėse parodose.

Gimęs jis 1915 metais Minske, Rusijoje. 1918 me-

Lietuvos krikščionybės jubiliejaus medalis, sukurtas skulpt. V. Kašubos.

A. Norvilos nuotr.

Minske, Rusijoje. 1918 me-

tais su tėvais grįžo į Lietuvą, 1939 m. baigė Kauno meno mokyklą ir vėliau joje dėstė skulptūrą ir buvo skulptūros sekcijos vedėjas. 1947 m. Kašuba emigravo į Jungtines Amerikos Valstybes ir dabar gyvena New Yorko mieste su žmona dailininke Aleksandra Kašubiene.

Nuo 1952 metų dail. Vytautas Kašuba dirbo architektūrinius užsakymus liuturginėmis temomis ir realizavo didelius darbus medyje, akmenyje, švine ir bronzoje. Jis taip pat yra sukūręs ir kelis medalius, kurių vienas yra 400 metų Vilniaus Universiteto Jubiliejinis medalis, kuris 1983 m. buvo išstatytas FIDEM Tarptautinėje Medalių Mėno Parodoje Florencijos mieste, Italijoje.

Dideli ar maži dail. Vytauto Kašubos darbai pulsuoja kūrybiniu nuoširdumu ir rimtimi. Aleksis Ranit, tarptautinės meno kritikų organizacijos Paryžiuje narys taip apibūdina dail. Kašubos darbus: "... jo architektūrinių figūrų kontūrai dvelkia stipria archaine nuotaika, bet skulptūrų paviršius pulsuoja jautriu lyrinio spalvingumu bei griežta disciplina..."

Čia matomo medalio pirmoji pusė vaizduoja tris

Lietuvos valdovus: karalių Mindaugą ir kunigaikščius Jogailą ir Vytautą. Nurodyti ir metai, kuriais Lietuva buvo krikštyta. Kiekvieno valdovo profilis yra skydo fone ir ritmingas skydų išdėstymas pabrėžia valdovų vieningą pasiryžimą įvesti krikščionybę krašte. Trys kryželiai virš karūnų akcentuoja faktą, kad ryšium su krikščionybės įvedimu Lietuvoje buvo trys atžymėti ni įvykiai.

Antroje medalio pusėje paviršius suskirstytas į tris plokštumas, kurios atžymi tris krikšto etapus... Iškilęs centrinis kryžius —

krikščionybės simbolis suvienija tuos paskirus įvykius. Vilniaus Katedra ir Varpinė simbolizuoja tikėjimo įsitvirtinimą krašte, o Vytis — valstybės ženklas rodo, kad krikščionybę priėmė visa tauta.

Lotyniški tekstai apibūdina krikšto metu valdovams skirtus titulus bei pareigas. Įrašyti ir vardai Popiežių, kurie šiuos titulus suteikė. Medalis bus 3-jų inčų dydžio.

Ši garbinga Lietuvos sukaktis įnešė lietuvių tarpe ir skirtingų nuomonių, tačiau reikia tikėti, kad jos išsilygins.

Darbingas Chicagos moterų susirinkimas

Chicagos L.K.F. Moterų klubas yra vienas veikliausių moterų vienetų Chicagoje, turįs apie pusantro šimto narių, kuriam vadovauja Jolanda Kerelienė. Klubas puoselėja tautines tradicijas - kasmet rengia Derliaus šventę, Velykų valgių stalą, lietuvių abiturientų balių, minėjimus, koncertus, pasikaitas ir t.t.

Klubo metinis narių susirinkimas, įvykęs š.m. kovo 16 d. Jaunimo Centre, buvo darbingas ir turiningas. Susirinkimui pirmininkavo M. Macevičienė, sekretoriavo S. Kerelytė, kuri perskaitė ir praeito susirinkimo protokolą. Iždo apyskaitą pateikė G. Vaičaitienė. Nežiūrint, jog daug aukota spaudai ir švietimui, klubas dar turi kelis tūkstančius dolerių banke. Tai reiškia, kad klubas dirba ir uždirba! Apžvelgti, apsvarstyti einamieji reikalai, ateities renginiai. Susirinkime buvo gyvai, su pasipiktinimu, aptarta ir okupanto pastangos erzinti ir skaldyti išeiviją. Visos dalyvės pasirašė protesto raštą prieš okupanto pastangas skaldyti išeiviją, siunčiamų pasiuntinių bei dainininkų priedangoje. Raštas pasiųstas tu koncertų rengėjams, kultūrinio bendradarbiavimo su užsieniu institucijoms, Museum of Science and Industry Beverly Arts Center.

Klubo narių ilgametis rūpestis - išlaikyti aktyvia klubo veiklą, tęsti tautines tradicijas, pasaulio moterų forumuose užsitikrinimas užtarėjų ir draugų siekiant laisvės Lietuvai. Todėl ypatingai džiugu, kad į klubą įstojo ir jaunų narių ir jau net sudaryta jaunimo sekcija, kurios pirmininkė yra medicinos studentė Vilija Kerelytė.

Jaunimo sekcija nedelsdama ėmėsi darbo - parašė raštą Vatikanui, patikslinant, kad Vilnius yra Lietuvos sostinė ir todėl Vilniaus arkivyskupija turėtų būti prijungta prie Lietuvos bažnyčios provincijos. Lietuvos krikšto metu Vilnius buvo oficiali

Lietuvos sostinė, iš kurios valstybiniai raštai buvo siunčiami taip pat ir į Vatikaną, bei ten buvo gaunami ir atsakymai, ką ir Vatikanas turėtų žinoti.

Iššūkį jaunimui rašyti tą raštą davė Vatikano atsakymas ukrainiečiams, kuris buvo atspausdintas Sun Times, Chicagos dienraštyje š.m. kovo 15 d. laidoje, kad Vilnius ir Lvovas priklauso Lenkijos bažnyčios arkivyskupijai?!... Klubo visuotinas narių susirinkimas užgėrė jaunimo politines, tautines pastangas ir visos susirinkimo dalyvės po raštu pasirašė.

Susirinkime buvo iškelta ir aptarta lietuvių senelių namų Lemonte baigiamos prarasti turėtos savininkų teisės ir privilegijos. Susirinkimas įgaliojo M. Macevičienę, išrenkant ją į organizacijų komitetą, ginti lietuvių teises senelių namuose nuo Chicagos arkidiecezijos administratorių, siekiančių atimti iš lietuvių teisėtas tikrųjų namų savininkų privilegijas.

Susirinkimui buvo pateikta paskaita 'Pozityvus žvilgsnis į gyvenimą', kurią skaitė Svajonė Kerelytė, neseniai baigusi studijas ir turinti bakalaurų laipsnį iš biznio administracijos. Aiškia, gražia lietuvių kalbos tarsena, prelegentė išryškino asmenybės ugdymo svarbą kuriant šviesesnę ir gražesnę gyvenimą. Tenka tik sveikinti jauną intelektualę, pateikusią saviesiems tokią puiką, kultūrinę dovaną!

Z. Juškevičienė

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

STASIO SANTVARO AŠTUNTOJI LYRIKOS KNYGA BUVIMO PĖDSAKAI

Kietais viršeliais su aplanku dail. V. K. Jonyno ir autoriaus portretu, 168 psl. Išleido Vilties leidykla Clevelande. Kaina 8 dol.

— — — — — I Š K I R P T I — — — — —

Siunčiu 8 dol. ir prašau atsiųsti Stasio Santvaro aštuntąją lyrikos knygą BUVIMO PĖDSAKAI. (Vilties draugijos nariams kaina 6 dol.).

Persiuntimo išlaidoms pridėti 1 dol.

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Pavardė ir vardas

Adresas

Skrajojantys muzikai Clevelande

Henrikas Stasas

Š.m. kovo 22 d. Šv. Kazimiero Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas suteikė malonią progą Clevelando lietuviškai visuomenei išgyventi koncertą ir pasigėrėti pasaulinės kūrybos ir lietuvių kompozitorių kūriniais. Koncerto programą atliko du žymūs, šiuo metu po Ameriką skrajojantys instrumentalistai: pianistė Raminta Lampsatyte-Kollars ir smuikininkas Michael Kollars.

Pavadinau juos skrajojantais muzikais, nes jie čia lanko koncertais ir muzikos seminarais apie 30 universitetų, skrajojami nuo Los Angeles iki Alaskos. Si jų kelio nė vyksta Europos ir Amerikos kultūrinių mainų rėmuose. Tad buvo proga ir mums su šiais, abejose Altanto pusėse pagarsėjusiais, muzikais susipažinti.

Nors prof. dr. Raminta Lampsatyte-Kollars esame jau anksčiau Clevelande girdėję, tačiau kartu su jos vyru smuikininku man teko tik praeitą vasarą išgirsti Italijoje. Ir reiktų pasakyti, kad po šio koncerto visa auditorija išsinešė vieną išpūdį, kad šie du menininkai muziką pasirinko savo gyvenimo keliu. Atrodė, jog jie augo kartu su savo instrumentais ir nuo jų neatskiriami.

I Clevelandą jie atavyko dideliu entuziazmu ir kupini jaunystės dvasios, nors po kelionės iš Aliaskos, ir koncerto St. Louis buvo tik 4 valandas miegoję.

Pirmoje koncerto daly gir

dėjome du pasaulinius kompozitorius: Max Bruch ir Ludwig van Beethoven. Antroje koncerto dalyje - lietuvių kompozitorius: Osvaldą Balakauską, Vytautą Barkauską, Vytautą Bacevičių ir Julijų Juzeliūną.

Retai girdimas Max Bruch mums buvo gal lengviau suprantamas savo skambiu stiliumi, kuris rišasi su liaudies muzika. Jo Švedų šokiai op. 63 per visas 7 dalis nuskambėjo lengvu ir suprantamu švediško folkloro ritmu. Max Bruch gal vienintelis, šalia E. Grigo, kuris pažinęs liaudies charakterį ir muzikalinę dvasią ne iš knygų, o tiesiog iš tautos. Remdamas savo muziką įvairių tautų folkloru, jis ypač pagarsėjo kompozicija Skotų fantazija ir kūryba biblinėm temom, todėl jo talentas muzikoje daugiau reiškiasi epinėm, o ne dramatinėm formom.

Pianistė R. Lampsatyte ir smuikininkas M. Kollars atlikdami šį kūrinių, kuris taip dažnai keitė išraišką ir tempą, abiejų instrumentų partijas suliejo į nepaprastai darnų ansamblinį sąskambį, kartu perduodami ir tą švelnią šiaurietišką nuotaiką.

Toliau sekė Ludwig van Beethoven G-dur sonata smuikui ir fortepionui Op. 96. Tai gal viena iš jo sonatų, kuri labai lengvai ir maloniai klausoma, tačiau gal sunkiausiai atliekama. Kompozitorius ją buvo dedikavęs Austrijos hercogui Rudolfui. Tuo metu Europą dengė aud

Po gražiai pasisekusio dr. Ramintos Lampsatyte-Kollars piano ir Michael Kollars smuiko koncerto kovo 22 d., kurį rengė Šv. Kazimiero lit. mokyklos tėvų komitetas. Iš kairės: Civinskienė, Idzelis, Leparskienė, kun. G. Kijauskas, Michael ir Raminta Kollars, Civinskas, mokyklos direktorė S. Stasienė ir Rukšėnienė. V. Bacevičiaus nuotr.

ringi debesys ir politinė atmosfera buvo gana įtempta. Tai buvo 1812 metai, Napoleono žygio į Maskvą laikotarpis. Bet ir pats kompozitorius tuo laiku išgyveno pašlijusios sveikatos laikotarpį. Šią sonatą rašė su pertraukomis, nes pirma norėjo užbaigti savo 8-tą simfoniją, todėl jos dalyse ir jaučiamas tam tikras sklidimas iš dramatinės į poetišką, subtilią lyriką. Smuikininkas M. Kollars atlikdamas šį kūrinių parodė ypač aukštą interpretacijos kultūrą. R. Lampsatyte-Kollars atliko savo partiją puikia išraiška ir precizija.

Žinoma, mums visada artimesnė sava kultūra ir jos vertybės, todėl programos atlikėjai ir pasirinko antrai daliai savus kompozitorius. Tiesiant tautines tradicijas, prie kurių lopšio stovėjo M. K. Čiurlionis, J. Gruodis, V. Bacevičius, J. Žilevičius ir kt., lietuviška muzika nuolat turtėjo ir ryškėjo stilių bei išraiškų priemonių įvairove. Taip šiais laikais jau turime visą eilę pagarsėjusių kompozitorių, žinomų ir už tėvynės ribų. Siandien Vakarų Europoje mūsų muzika jau nesvetima. Ten dažnai ją galima išgirsti radijo rogramose ir televizijoje gastroliuojančių muzikų. Ypač Vokietijoje lietuviška muzika plačiai propaguojama Diusburgo mieste, o Austrijoje - Zalburge. Čia ir turėjome progos išgirsti mūsų kompozitorių Osvaldą Balakauską, kuris skaitomas trečios generacijos muzikų atstovas.

Girdėjome jo kūrinių smuikui ir fortepionui 'Kaip marių bangos prisilietimas', kuris susideda iš trijų dalių. Kūrinys labai spalvingas, nuolat besikeičiantis savo skambesiu. Kūrinio tematika lietuviškos gamtos, kaip charakteringa impresionizmo žymė, nors kūrinys yra parašytas grynai neoimpresionizmo dvasioje. Čia lietuviškas gamtovaizdis išreikštas jau pasauline kalba.

Su šių laikų iškiliu modernistu Vytautu Barkausku mus supažindino smuikininkas Michael Kollars. Jis atliko smuiku solo 5 dalių Par-

tita. Čia smuikininkas sugėbėjo ypatingai išgauti nuotaiką ir įvairiapusiškumą technikoje. Nors modernus kūrinio stilius ir šių dienų industrinė tematika neiprastais garsais lydėjo visas penkias dalis, tačiau už jos slėpėsi nepaprastai gilus lietuviškos dvasios jausmas.

V. Bacevičiaus meditaciją labai nuotaikingai ir svajingai paskambino prof. dr. Raminta Lampsatyte-Kollars, kuri prieš tai pasiūlė ir mums klausantis pamedituoti. Trumpomis, bet įdomiomis pastabomis ji apibūdino ir kitus lietuvių kompozitorių kūrinius.

Toliau abu muzikai atliko J. Juzeliūno trijų dalių sonatą smuikui ir fortepionui. Kompozitorius J. Juzeliūnas yra, berods, paskutinis dar gyvas J. Gruodžio mokinys ir priklauso antrajai mūsų muzikų generacijai. Jis yra

žinomas ne tik tėvynėje, bet ir Vakarų Europoje, kur jo koncertai smuikui yra labai vertinami ir susilaukia labai palankių atsiliepimų iš kritikų.

Abiejų svečių atlikti lietuviški kūriniai labai sudomino auditoriją ir visiems suteikė estetinio pasigėrėjimo. Atlikdami šią ilgą ir sunkią programą su ypatinga meile ir stipria profesine ranka, abu muzikai parodė didelį emociingumą, virtuoziškumą bei gilų įsijautimą į kūrinių stilių bei turinį. Neveltui pasaulio kritikai juos visur palankiai įvertino pažymėdami, kad iš jų galima tikėtis aukščiausios meninės vertės pasireiškimų. Manau, kad šiais metais susipažinę su iškiliais muzikos pasaulio svečiais, lauksime kitų metų, kada jie vėl metouru švystelės mūsų padangėje.

DVIDEŠIMT KETVIRTASIS DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

Mecenatas SIMAS KAŠELIONIS

Tema. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Ilgis. Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėlė rašytą, su dvigubu tarpu.

Laikas. Paskutinė rankraščiu įteikti data 1986 m. birželio 15 d.

Adresas rankraščiams siųsti. Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.

Paruošimas. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėlė ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.

Sąlygos. Laimėjusiam autoriui bus įteikta mecenato Simo Kašelio 600 dolerių premija, Dirva turi teisę premijuotą novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje ar atskiru leidiniu novelių rinkinyje.

Nepremijuoti rankraščiai. Gražinami tik autoriams prašant.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Taupa

- Lithuanian Credit Union
- Lietuvių kredito kooperatyvas
- Tel. (216) 481-6677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS
vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

KIEKVIENA SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS
APDRAUSTA IKI \$100.000

MOKAME AUKŠTESNES
PALŪKANAS UŽ:

SKOLINAME GERES-
NĖMIS IŠSIMOKĖJIMO
SĄLYGOMIS

Reg. sąskaitą. 'Super'
Share sąskaitą. Taupymo
certifikatus. IRA
sąskaitą.

Asmeniniams reikalams.
Automobilių pirkimui.
Namų pagerinimui.
Namų pirkimams.

Parduodame Money Orders, Travelers Cheques, priimame
mokesčius už elektros, šildymo, telefono ir vandens
sąskaitas.

TAUPOS DARBO VALANDOS

Antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir
šeštadieniais: nuo 10:00 val. r. — 2:00 val. p. p.

Penktadieniais nuo 2:00 val. p. p. — 7:00 val. vak.

adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose Lietuvių namuose.
877 East 185th St., Cleveland, Ohio 44119

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 1:00 val. p. p.

Dievo Motinos parapijos patalpose
(centrinėje TAUPOS būstinėje).

18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119

PAGERBSIME LUCRETIA STOICA

Lietuvių Amerikos piliečių klubo patikėtinių taryba rengia vakaronę, kurios metu bus prisiminta Tautybų tarnybos centro (Nationalities Services Center) 70 metų sukaktis ir pagerbta centro egzekutyvinė direktorė Lucretia Stoica. Vakaronė įvyks balandžio 27 d., pirmadienį, 7 val. vakare Gintaro valgykloje.

Ta proga bus parodytas trumpas filmas apie JAV emigrantus, kuris buvo padarytas Fordo fundacijos lėšomis, o centro direktorei įteikta plaketė. Visi vakaronės svečiai bus pavašinti skania vakarienė. Smulkesnė programa bus paskelbta vėliau.

Lucretia Stoica yra padariusi ateiviams daug gero. Ji ruošiasi išeiti į pensiją. Todėl būtų gražu, kad mes užpildytume Gintarą ir ją gražiai pagerbtume.

Gintare vietų skaičius ri-

botas. Todėl raginame visus skubiai užsisakyti vietas klubo raštinėje pas Birutę Vėdegiene, tel. 531-2131. Vakariene su visais gėrimais ir mokesčiu už patarnavimą asmeniui kainuoja 10 dol. .

SUSITUOKĖ

Š.m. kovo 26 d. Dirvos benradarbiai, rašytoja AURELIJA BALASAITIENĖ ir inžinierius, fotografas MARCELINAS ŽITKUS sumainė žiedus, dalyvaujant artimiausiems šeimų nariams ir liudininkams. Dirva linki laimingo gyvenimo Aurelijai ir Marcelinui Žitkams.

SIMBOLINĖ VARDADIENIO DOVANA

Š. m. kovo mėn. 23 dieną sekmadienį, Šv. Jurgio parapija pagerbė savo administratorių kun. Juozą Bacevičių, atžymėdama jo tradicija tapusį vardadienį simboline dovana. Didesnis negu paprastai maldininkų skaičius susirinkęs į pamal-

das Verbų sekmadieniui atšvesti.

Mišių aukos nešimo metu stebėjo nedidelę, bet įspūdingą jaunų parapijiečių eiseną — jaunosios kartos atstovės nešė tradicinius aukos reikmenis, lydimos dviejų tautiniais drabužiais pasipuošusių mergaičių, Kristinos Šiupinytės ir Kristinos Motiejūnaitės — kurios, iškėlusios ant rankų, kun. Bacevičiui įteikė lietuviškais tautiniais raštais išaustą stulą.

Po pamaldų parapijos salėje šeiminkų paruoštos vaisės pabrėžė sekmadienės kavutės šventišką po-

būdį. Į salę atvykus kun. Juozui Bacevičiui Parapijos komiteto ir visų parapijiečių vardu Vincas Gelgotas pasveikino solenizantą pabrėždamas, kad per Mišias įteiktoji stula esanti išausta lietuvaits Danos Šiupinienės, kaip simboliška dovana, visuomet jį rišanti su parapijiečiais. Kun. Bacevičius buvo matomai dovana sujaudintas ir ją su pasididžiavimu rodė savo motinai ir visiems svečiams.

Parapijos šeiminkės, visada su didžiausiu malonumu rengiančios vaišes, prašo priminti, kad Atvelykio stalas ir šiais metais bus turtingas ir įvairus. Šilta, pavasariška nuotaika ir jauki šeimyninė atmosfera paprastai visus svečius ir parapijiečius visada nutiekia maloniai ir linksmai.

A. Balašaitienė

• LAISVĖS STATULOS, esančios New Yorko ilankoje, šimtmečio minėjimas įvyks Clevelande š.m. balandžio 12 d., šeštadienį, miesto rotušės rotundoje nuo 1 iki 3 val. p.p. .

Programos metu bus prisaidinti naujieji JAV piliečiai.

Iškilmėse dalyvaus Ohio gubernatorius Celeste ir meras Voinovich.

Minėjimui rengti komitetas kviečia, ypatingai tautybų žmones, gausiai dalyvauti. Moterys prašomos atvyk-

VIRŠUJE: Šv. Jurgio par. klebonui kun. J. Bacevičiui buvo įteikta lietuviškų tautinių raštų stula. Iš kairės klebono motina, K. Motiejūnaitė, Kun. J. Bacevičius, U. Gaižutienė ir V. Spirikaitienė. J. Velykio nuotr.

ti į iškilmes tautiniuose rūbuose.

• Kroatų opera bus statoma š. m. balandžio 18 d. Cleveland Music Hall. Koncertine forma bus atlikta garsioji kroatų opera "Nikola Subic Zrinski", sukurta muz. Ivan Zajc. Diriguos Ivan Cerovac. Bilietai po 10, 15 ir 20 dol. parduodami Music Hall kosoje, Ticketron įstaigose, Europa Travel Service (E. 185th St.) ir kroatų knygyne, 6313 St. Clair Ave.

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00, penktadieniais 9:00 iki 6:00; šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

NEOLITHUANŲ DĖMESIUI

Maloniai prašome Korp! Neo-Lithuania narių, kurie gavote anketą, būkite geri, atsiųskit užpildę kuo greičiausia. Vyriausioji Valdyba nori paruošti veiklos planus, bet nežinant esamų narių noro ir prielankumo dalyvauti veikloje, sunku kas numatyti ir tęsti aktyvesnę veiklą.

Anketas siųsti pirmininės adresu, o nario mokesčių išdininkui A. Ignatoniui.

Laukiame visų greito atsakymo.

Vyriausioji Valdyba

• **Vladas Žilinskas, Treasure Island, Fl., savo svai-**

nio a. a. **Mykolo Gurecko**, ilgalaikio Dirvos rėmėjo atminimui, atsiuntė Dirvai paremti 25 dol. Ačiū.

• **ALT S-gos Chicagos skyrius**, vadovaujamas Stasio Briedžio, surengto Los Angeles vyrų kvarteto koncerto pelną 1518.95 dol. įteikė Dirvos vajui papildyti, per vajaus komiteto išd. Oną Daškevičienę.

Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

• **Snieguolė Jurskytė**, Lietuvių Moterų Federacijos Philadelphijos klubo pirmininkė, rašo:

"Supraskamos bei įvertindamos Dirvos reikšmę lietuviškame gyvenime ir

Washingtono lietuvių skautų suruoštoje Kaziuko mugėje, š.m. kovo 16 d., vietinė visuomeninė Elvyra Vodopalienė (kairėje) su svečiais: Bažnyčios viešųjų reikalų tarybos pasekretorium prelatu Audriu Bačkiu iš Romos ir Skaučių Seserijos vyriausia skautininke Stefa Gedgaudiene iš Clevelando.

Juozo Gailos nuotr.

Mirus mylimai seseriai ir tetai

A. A.

IZABELEI GUISKYTEI,

reiškiame nuoširdžią užuojautą j. JANINAI

ŪSIENEI ir dr. GRAŽINAI PAULIUKO-

NIENEI.

Stefa ir Kenneth Urban
Paulius ir Kristina Alšėnai
Andrius Alšėnas
Jonas Alšėnas

Brangiai Seseriai ir Tetai

A. + A.

IZABELEI GUISKYTEI

staiga mirus, gilią užuojautą reiškiame JANINAI ŪSIENEI, GRAŽINAI PAULIUKO-NIENEI, VYTAUTUI ŪSUI, jų šeimoms ir visiems artimiesiems.

Jonas ir Dalia
M a u r u k a i

Lietuvos kariuomenės kapitonui

KAZIUI MATUČIUI

mirus, jo žmonai ELENAI, dukrai AUDRONEI ir jos vyrui RIMUI, posūniui EUGENIJUI KNIUKŠTAI ir kitiems giminėms bei artimiesiems reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

**L. S. T. Korp! Neo-Lithuania
Chicagos padalinys**

inašą mūsų kultūrai ugdyti, nors kuklia 25 dol. auka norime prisidėti prie lietuviško žodžio gyvavimo. Jūsų visam kolektyvui linkime geriausios kloties ir ištvermės tokiame svarbiame darbe".

Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **Vytautas ir Emilija Kutkai** švęsdami savo vedybinės sukakties 40 metų nepamiršo ir Dirvos, atsiųsdami per jos bendradarbį A. Grinių auką 20 dolerių. Ačiū už auką.

PASKIRTOS PREMIJOS

Lietuvių žurnalistų s-gos Daužvardžio fondo valdyba - Bronius Juodelis, pir., Ritonė Rudaitienė, sekr., Rita Likanderytė, Algirdas Pužauskas ir Petras Petrutis - 1986 m. kovo 26 d. posėdyje apsvarstė lietuviškų redaktorių pateiktus jaunųjų bendradarbių sąrašus, atrinko tris geriausius ir paskyrė premijas.

I-ji premija - 300 dol. teko PasaulioLietuvio jaunimo skyriaus redaktorei RITAI BUREIKAITEI, gyv. Santa Monica, CA. .

II-ji premija - 200 dol. paskirta Tėviškės žiburių bendradarbei INDREI ČUPLINSKAITEI iš Toronto.

III-ji premija - 100 dol. paskirta Ateities žurnalo bendradarbiui VILUI DUNDZILAI iš Chicagos.

Daužvardžio fondo valdyba šiais metais pasirinko naują metodą ir skyrė tris premijas, o ne apdovanojo visus pristatytus, kaip anksčiau buvo daroma.

Sveikiname premijų laimėtojus. (aj)

• **ONA KANAUKIENĖ** š. m. kovo 8 d. mirė Chicagoje. Palaidota New Yorke šalia savo vyro a.a. prof. Vinco Kanaukos.

Nuliūdime liko duktė dr. Aldona ir žentas Viktoras Naudžiai su šeima, sūnus Algirdas su šeima ir sesuo Natalija Lietuvoje.

VINCO KRĖVĖS LITERATŪROS PREMIJA

Lietuvių Akademiniš sambūris Montrealyje jau šešioliktąjį kartą paskirs VINCO KRĖVĖS LITERATŪRINĘ PREMIJĄ už geriausią lietuvių literatūros kūrinių, dar nepremijuotą ir išleistą 1984-1985 metais laisvajame pasaulyje. Leidyklos arba patys autoriai prašomi siųsti bent du egzempliorius 1984-1985 metais išleistųjų knygų Liet. Akad. sambūrio pirmininės adresu: Mrs. Regina Piečaitis, 6121 LaSalle Blvd., Verdun, Quebec, H4H 1P7, Canada.

Vertinimo (jury) komisijos sudėtis bus paskelbta vėliau.

Ši premija skiriama kas

antri metai jau 1952 metų ir iki šiol ją yra laimėję sekančios mūsų rašytojai: Jonas Aistis, Jonas Mekas, Algimantas Mackus, Kostas Ostrauskas, Vincas Ramonas, Marius Katiliškis, Antanas Vaičiulaitis, Liūnė Sutema, Kazimiera Barėnas, Juozas Kraliauskas, Eduardas Cinzas, Tomas Venclova, Henrikas Nagys, Eduardas Cinzas (antrą kartą) ir Kazys Bradūnas.

Neatsiųstos knygos nebūs svarstomos. Visos knygos turi būti atsiųstos iki šių metų gegužės 4 dienos.

TARNYBA WASHINGTONE

Amerikos Lietuvių Taryba lietuviui studentui, pasiekusiam bent 18 m. amžiaus ir studijavusiam politinius mokslus, žurnalistiką, Pabaltijo ar Sovietų Sąjungos istoriją ar tarptautinius santykius, apmokės vasaros tarnybą internu Jungtiniame Pabaltiečių Komitete, Washingtone ir pridės kelionės išlaidas. Kreiptis į Amerikos Lietuvių Tarybą, 2606 West 63rd Street, Chicago, Ill. 60629. Prašymą, su trumpais biografiniiais duomenimis, reikia atsiųsti iki balandžio 30 d.

PARDUODAMAS NAMAS

Florida, Juno Beach ant gražaus kalnelio parduodamas puikus 3 miegamųjų, dviejų vonių namas. Didelė tinklu dengta veranda su plaukimo baseinu. Naujas centrinis šildymas - šaldymas, gražus, sutvarkytas su vaismedžiais sklypas, labai arti jūros plažo. Geriausiame stovyje su pardavėjo vienu metų garantija. Prašo tik \$149,000.

**Ray Staškūnas
REALTRUST
PROPERTIES, INC.**
11436 U. S. Hwy. One
No. Palm Beach, Fl. 33408
Tel. (305) 622-5000

A. A.

DR. MARIJAI ŽILINSKIENEI

mirus, dukrai IRENAI KUPREVIČIENEI

ir šeimai bei giminėms reiškiame nuoširdžią

užuojautą.

Irena ir Juozas
R a s i a i